

Anàlisi i debat sobre el sistema de preus dels museus de l'Institut de Cultura de Barcelona

Barcelona, 16 de març de 2022

1. Introducció	4
1.1. Antecedents	5
1.2. Objectius i continguts	6
1.3. Metodologia de treball	7
2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus: plantejament general i consideracions inicials sobre al cas de Barcelona	8
2.1. Introducció	9
2.2. Plantejament general	10
2.3. Consideracions sobre la gratuïtat	12
2.4. Gratuïtat i definició de museu	15
2.5. Pràctiques culturals	16
2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus	17
2.7. Pràctiques culturals - Renda	24
2.8. Pràctiques culturals - Motivacions	30
2.9. Pràctiques culturals - Valor simbòlic	38
2.10. Oferta cultural - Política de preus	41
2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants	46
2.12. Efectes de la pandèmia sobre l'assistència a museus	53
2.13. Consideracions finals	57

3. Impacte de la gratuïtat dels museus de l'ICUB sobre els seus ingressos	63
3.1. Els museus de l'ICUB - Àmbit de l'anàlisi	64
3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)	65
3.3. Escenari 1: manteniment del sistema de preus pre-COVID19	71
3.4. Escenari 2: accés gratuït a l'exposició permanent	73
3.5. Escenari 3: accés gratuït universal	75
3.6. Venda d'entrades i pressupost ICUB	76
3.7. Ingressos per procedència dels visitants	77
 4. Consideracions finals	 79
 5. Annexos	 81
A. Sistema de preus del Park Güell	82
B. Fonts documentals i d'informació	84

1. Introducció

1.1. Antecedents

1.2. Objectius i continguts

1.3. Metodologia de treball

1. Introducció

1.1. Antecedents

L'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) ha obert un procés de reflexió sobre el sistema de preus dels equipaments museístics de la ciutat que són de titularitat pròpia.

Certament, l'estudi, la reflexió i el debat sobre els efectes que la gratuïtat o no d'aquests serveis pot tenir sobre la freqüentació d'aquests es planteja des de fa temps en el sector del patrimoni cultural. Entre les principals aportacions fetes en aquest sentit, sembla que la gratuïtat “estimula la participació de les persones que ja accedeixen a activitats culturals de pagament però que, com a única mesura, no contribueix a diversificar la tipologia del públic”.

En el marc d'aquest reflexió, però, la crisi desencadenada per la covid-19 ha tingut efectes negatius sobre la demanda de molts serveis culturals i ha modificat els hàbits i pràctiques culturals de la ciutadania. Com a conseqüència d'això, la situació econòmica i pressupostària de gran part d'institucions culturals i patrimonials de la ciutat (i del nostre entorn) s'ha vist greument perjudicada per una reducció dels seus ingressos.

Davant d'aquesta situació i de cara als propers anys, l'Institut de Cultura de Barcelona planteja la necessitat d'abordar novament l'anàlisi i el debat sobre el sistema de preus dels seus museus i equipaments patrimonials.

1. Introducció

1.2. Objectius i continguts

L'objectiu d'aquest treball és analitzar el sistema de preus dels museus de l'Institut de Cultura de Barcelona en el marc de la nova situació de crisi desencadenada per la pandèmia de la covid-19, tot valorant els efectes que la seva modificació pot tenir sobre:

- a) L'assistència als equipaments, tant per part de residents com de visitants.
- b) El finançament dels equipaments museístics i patrimonials.

El treball s'ha estructurat en els tres apartats següents:

1. Gratuïtat i sistema de preus dels museus: plantejament general i consideracions inicials sobre al cas de Barcelona.
2. Impacte de la gratuïtat dels museus de l'ICUB sobre els seus ingressos.
3. Consideracions finals.

1. Introducció

1.3. Metodologia de treball

D'acord amb el plantejament formulat inicialment per a la realització d'aquest treball, s'ha treballat a partir de les següents fonts d'informació principals:

1. Continguts de la “Jornada sobre L'impacte de la gratuïtat en la freqüentació dels museus” organitzada per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya (OPPCC) l'octubre de 2019 al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), on es van presentar, analitzar i debatre diferents arguments i opinions sobre la gratuïtat o no gratuïtat dels museus.
2. Informacions específiques sobre l'activitat cultural i dels museus a la ciutat de Barcelona publicades o proporcionades per l'Institut de Cultura de Barcelona, principalment les de Observatori de Dades Culturals.

<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/activitats/jornada-l'impacte-de-la-gratutut-en-la-freqentacio-dels-museus.html>

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

Plantejament general i consideracions inicials sobre al cas de Barcelona

- 2.1. Introducció
- 2.2. Plantejament general
- 2.3. Consideracions sobre la gratuïtat
- 2.4. Gratuïtat i definició de museu
- 2.5. Pràctiques culturals
- 2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus
- 2.7. Pràctiques culturals - Renda
- 2.8. Pràctiques culturals - Motivacions
- 2.9. Pràctiques culturals - Valor simbòlic
- 2.10. Oferta cultural - Política de preus
- 2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants
- 2.12. Efectes de la pandèmia sobre l'assistència a museus
- 2.13. Consideracions finals

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.1. Introducció

El present apartat comença amb els dos punts següents elaborats amb el propòsit d'emmarcar l'anàlisi:

- Plantejament general: es presenten certes reflexions i anàlisis fetes en l'esfera del pensament econòmic de la cultura.
- Gratuïtat i definició de museu: es comparen les definicions internacionals de museu i de biblioteca pública, prestant una especial atenció al tractament que es dona al caràcter gratuït o no de cadascun dels dos serveis.

A continuació s'analitza la qüestió objecte del treball sobre la base d'informacions estadístiques clau que s'han seleccionat respecte dels punts següents:

- Pràctiques culturals i assistència a museus
- Pràctiques culturals i renda
- Despesa pública en cultura i pràctiques culturals
- Motivacions i pràctiques culturals
- Valor simbòlic i pràctiques culturals
- Assistència a museus i pagament d'entrada
- Assistència a museus segons procedència dels visitants
- Caracterització dels museus segons el perfil dels visitants
- Efectes de la pandèmia sobre l'assistència a museus

El capítol es completa amb un darrer apartat de consideracions finals.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.2. Plantejament general

L'anàlisi de la gratuïtat i del sistema de preus dels museus, com dels béns i serveis culturals en general, fa referència a dues qüestions que han estat objecte d'anàlisi per part de l'economia de la cultura: les relacions existents, d'una banda, entre la demanda cultural i els preus i, d'altra banda, entre la demanda cultural i la renda dels consumidors.

L'anàlisi de la relació entre demanda cultural i els preus se centra en els efectes que una modificació dels preus dels museus (o d'altres béns i serveis culturals) pot tenir sobre la seva demanda (considerant un nivell de renda donat). En aquest sentit s'observa com:

- La majoria de productes tendeixen a ser sensibles als canvis en els preus, de manera que un augment d'aquests genera una davallada de les quantitats demandades i, paral·lelament, la seva reducció en comporta un increment.
- Per contra, i de manera més aviat excepcional, hi ha certs productes que experimenten pocs canvis en la demanda davant modificacions del preu.

En l'esfera del consum cultural, els béns o serveis oferts no són sempre del tot “substituïbles” entre si, de manera que poden donar-se situacions de feble elasticitat de la demanda a partir d'alteracions en el preu. Per exemple, la demanda per visitar un museu determinat (o bé per assistir a un concert específic o per comprar un llibre concret) pot resultar difícil de modificar només amb canvis en el preu (atès que altres museus existents són massa diferents per substituir adequadament l'experiència de l'opció de consum inicialment escollida pel consumidor).

Així, tot indica que la substituïbilitat imperfecta entre experiències artístiques o obres culturals és un fet que pot arribar a limitar (o fins i tot anul·lar) els efectes que una modificació de preus podria tenir sobre la demanda cultural.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.2. Plantejament general

Així mateix, l'anàlisi de la gratuïtat i del sistema de preus dels museus i de la cultura també ha de tenir en compte la relació que pugui haver-hi entre la demanda d'un bé i el nivell de renda dels consumidors. Concretament, es considera que hi ha elasticitat renda positiva quan, en augmentar la renda dels consumidors, hi ha béns que es consumeixen més que proporcionalment a l'augment de la renda.

Tanmateix, ni les modificacions de preu ni les diferents situacions del nivell de renda expliquen completament el comportament de la demanda cultural de manera prou satisfactòria. En aquest sentit, la mateixa anàlisi econòmica considera el concepte de capital de consum cultural des d'una doble perspectiva:

- Per un costat, segons la **perspectiva individual** de cada consumidor, té una gran importància el nivell de coneixements i d'experiències adquirits per cadascú com a persona (capital de consum cultural individual), tant de l'entorn familiar com a través de la pròpia formació i trajectòria vital. Així, per exemple: el gaudi en el consum musical depèn positivament de la quantitat consumida en el passat, junt amb la capacitat d'apreciar la música (que, al mateix temps, s'assoleix en funció del consum de música fet anteriorment).
- Per un altre costat, també cal adoptar una **perspectiva col·lectiva** ja que el nivell de coneixements i d'experiències adquirits socialment (o capital de consum cultural col·lectiu) també exerceix una forta influència sobre les decisions individuals. Per exemple, una part valuosa de la lectura d'un llibre rau a poder comentar el seu contingut amb algú que també l'hagi llegit. O bé, una mateixa persona pot acabar consumint cultura de manera diferent segons el lloc on resideix.

El valor de l'art i de la cultura és, en bona part, una funció del consens social que es construeix per imitació d'altres o, també, per voluntat de diferenciar-se dels altres.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.3. Consideracions sobre la gratuïtat

- La gratuïtat no és, en general, una bona estratègia per a la democratització de l'accés a la cultura i té efectes regressius fiscalment difícils de justificar.
- Cobrar entrada és compatible amb una política de preus activa i amb voluntat inclusiva, ja que sí que hi ha segments específics sensibles al preu (visitants freqüents, famílies, amb problemes d'exclusió social).
- Cal respectar les preferències dels individus, sense paternalismes.
- Si volem augmentar la xifra de visitants hi ha altres vies d'actuació.

07/10/2019. Barcelona

Photo by Vicky Gu on Unsplash

PAU RAUSELL

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Pau Rausell (2019): “Preu dels museus i comportament dels usuaris. Algunes consideracions des de l’economia”, intervenció presentada a la Jornada sobre L’impacte de la gratuïtat en la freqüentació dels museus organitzada per l’Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya (OPPCC)

<http://observatoripublics.icrpc.cat/files/pau-rausell-preu-dels-museus-i-comportament-dels-usuaris.-algunes-consideracions-des-de-leconomia.pdf>

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.3. Consideracions sobre la gratuïtat

No hi ha cap vincle directe entre la diversitat de públics d'un museu i si aquest cobra per l'entrada o no, sent el patró de públics molt similar en termes de barreja social (social mix). Tot i això, cal reconèixer que la barreja social general dels visitants de museus no sempre és representativa de la barreja social més àmplia de les seves comunitats.

Association of Independent Museums (2016). *Taking Charge. Evaluating the Evidence. The Impact of Charging or Not for Admissions on Museums*

https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/161007_theimpactofchargingornot.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.3. Consideracions sobre la gratuïtat

L'anàlisi de les dades sembla avalar la hipòtesi que la gratuïtat estimula la participació de les persones que ja accedeixen a activitats culturals de pagament però que, com a única mesura, no contribueix a diversificar la tipologia del públic.

Ajuntament de Barcelona (2019). Impacte de la Nit dels Museus a Barcelona com a cas de gratuïtat
<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/limpacte-de-la-gratuïtat-en-la-freqüentacio-dels-museus/>

Les polítiques de gratuïtat tendeixen a atraure més persones, majoritàriament dins d'un mateix perfil de públic.

Tot i així, iniciatives com la Nit dels Museus són una oportunitat per a la diversificació dels públics, si es treballa més enllà de la gratuïtat.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.4. Gratuïtat i definició de museu

La definició de museu adoptada internacionalment no contempla el requisit de la gratuïtat, malgrat el caràcter no lucratiu que ha de caracteritzar aquestes institucions. En el cas de la definició de les biblioteques públiques, s'explicita que els seus serveis poden ser gratuïts o finançats parcialment amb recursos públics.

Definició de museu

Un museu és una institució permanent que adquireix, conserva, investiga, comunica i exposa el patrimoni material i immaterial de la humanitat i el seu medi ambient amb finalitats educatives, d'estudi i esbarjo.
Sense finalitat lucrativa.
Al servei de la societat i del seu desenvolupament.
Oberta al públic.

<https://icom.museum/es/recursos/normas-y-directrices/definicion-del-museo/>

Definició de biblioteca pública

La biblioteca pública és una biblioteca general.
Normalment es finança, total o parcialment, amb fons públics.
Els seus serveis bàsics són gratuïts o estan disponibles per una quota subvencionada.
Dona servei a tota la població de una comunitat local o regional.
Oberta al públic (encara que els seus serveis estiguin destinats principalment a una part determinada de la població a la qual s'ha d'atendre, com ara nens, persones amb discapacitat visual o pacients hospitalaris).

<https://librarymap.ifla.org/files/lmw-library-types-definitions-en.pdf>

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.5. Pràctiques culturals

La pròpia definició de museu contempla la possibilitat d'establir estratègies de preus a través de les quals es garanteixi la viabilitat econòmica de l'equipament, o es fomenti i potenciï la participació dels ciutadans en les seves activitats. Unes estratègies de preus diverses que puguin contemplar des d'una entrada general i única per a l'accés fins a descomptes variats per segments de la població, dies d'accés lliure o, fins i tot, la gratuïtat del servei.

De cara a una possible modificació de l'estratègia actual de preus dels museus municipals de Barcelona, i analitzar els possibles efectes que la gratuïtat pot tenir sobre la freqüentació, s'analitzen a continuació les informacions estadístiques relatives als següents factors:

- Els hàbits en les pràctiques culturals i l'assistència als museus a la ciutat de Barcelona, a la resta de Catalunya i a nivell d'Europa (punt 2.6)
- La possible relació d'aquests hàbits i els diferents nivells de renda (punt 2.7)
- Les motivacions en la construcció d'aquests hàbits de consum cultural (punt 2.8)
- La valoració dels diferents espais culturals de la ciutat de Barcelona (punt 2.9)

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus

Les estadístiques relatives a l'assistència als museus mostren que:

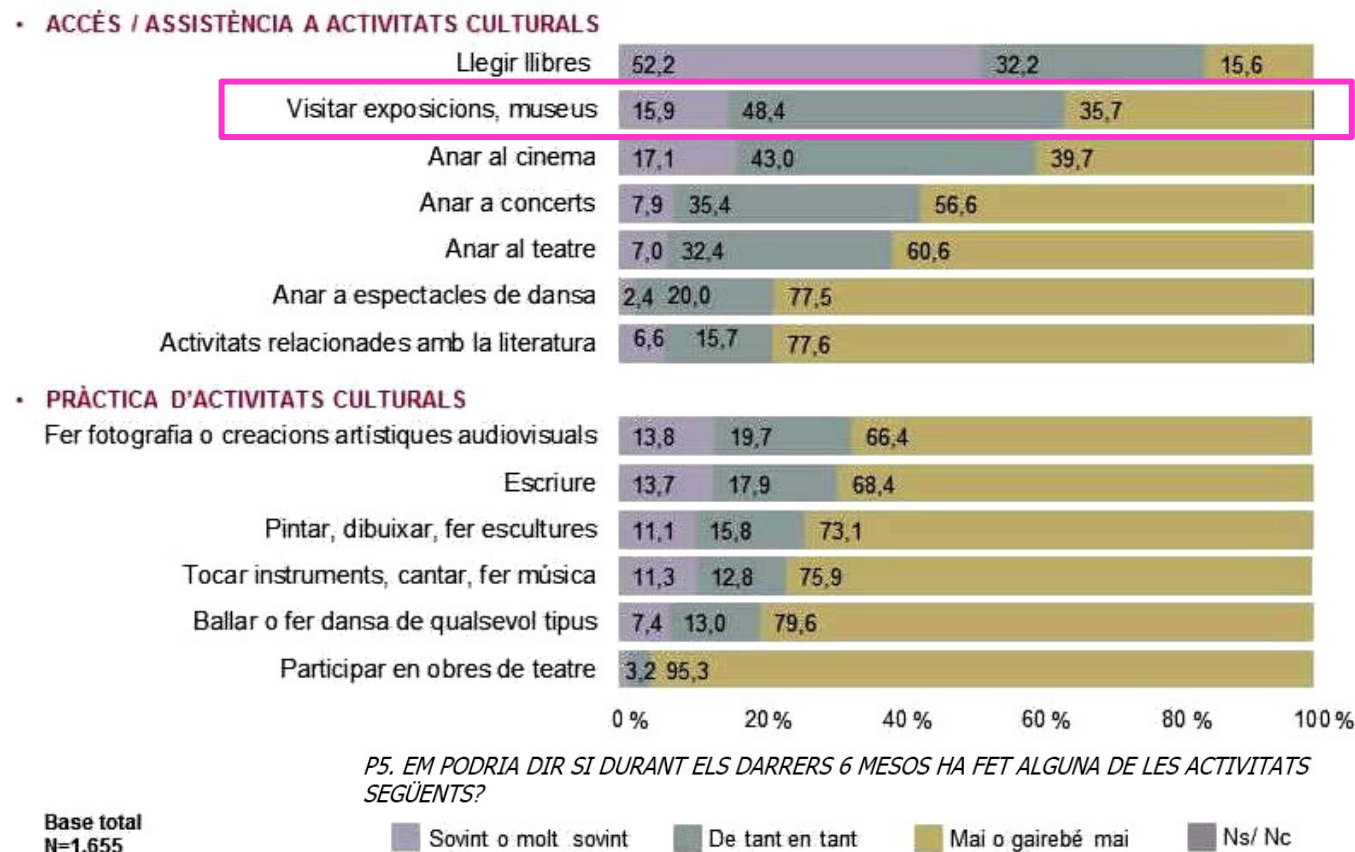
- A la ciutat de Barcelona (Gràfic 1), el 15,95% dels ciutadans visiten amb freqüència els museus i el 48,4% ho fan de tant en tant, dades que posen de relleu que les xifres de freqüentació als museus encara pot créixer de forma sensible entre els ciutadans de Barcelona (el 35,7% dels enquestats respon que no hi assisteix mai o gairebé mai).
- En l'àmbit Català (Quadre 1 i 2), aproximadament només la meitat de la població contempla l'assistència a exposicions com a part de les activitats habituals.
- A nivell internacional (Gràfic 2), les estadístiques sobre participació a Europa mostren que l'assistència a espais patrimonials durant els darrers 12 mesos del conjunt de la Unió Europea se situa en un 42,1% de la població de més de 16 anys (percentatge que és d'un 14.6 % respecte dels que ho feren almenys 4 vegades durant els darrers 12 mesos). Per tant, les dades de Barcelona i Catalunya indicades anteriorment semblen prou similars a les del conjunt d'Europa. Tot i les diferències existents entre països, només s'observen 4 casos que la freqüència estigui per sobre del 60% de la població considerada: Dinamarca, Països Baixos, Suècia i Suïssa.
- Uns resultats força similars als obtinguts en relació a l'assistència a esdeveniments (Gràfic 3) i un valor significativament inferior a l'assistència al cinema.

Aquests resultats posen de relleu que els museus barcelonins encara tenen un ampli marge de creixement en relació a la freqüentació de visitants i a la seva fidelització. Tanmateix, aquest nivell de freqüentació és d'unes proporcions similars a l'assistència a espais patrimonials que s'observa de mitjana per al conjunt de la UE

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus

Gràfic 1. Accés/assistència i pràctica d'activitats culturals dels ciutadans de Barcelona (2019)

P5. EM PODRIA DIR SI DURANT ELS DARRERS 6 MESOS HA FET ALGUNA DE LES ACTIVITATS SEGÜENTS?

Font:
Institut de Cultura de Barcelona.
Ajuntament de Barcelona (2020).
Enquesta de participació i
necessitats culturals de Barcelona.
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/02/EnqCultura2019_Informe_CA.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus

Quadre 1. Pràctiques culturals de la població a Catalunya (2017-2019). Per tipus de pràctica

ACTIVITATS	PERCENTATGES D'ACTIVITAT		
	TOTAL 2017	TOTAL 2018	TOTAL 2019
Diaris	49,5%	51,6%	55,9%
Revistes	56,1%	58,0%	60,6%
Ràdio	66,3%	66,7%	67,4%
TV i C audiovisuals	98,1%	98,3%	98,3%
Internet	84,3%	86,5%	89,2%
Videojocs	36,5%	39,6%	47,0%
Música	77,7%	77,7%	82,8%
Concerts	40,3%	45,6%	45,7%
Festivals de música			7,1%
Cinema	45,4%	46,4%	51,9%
Festival de cinema			4,5%
Espectacle d'arts escèniques	26,8%	29,7%	28,3%
Festival d'arts escèniques			9,4%
Exposicions	48,9%	50,4%	52,9%
Llibres	60,0%	58,7%	64,7%
Festival o fira de llibres			16,9%
Associacions	12,1%	15,6%	16,9%
Biblioteca	45,9%	46,2%	44,7%

Font:
Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya
(2020). Enquesta de participació cultural de
Catalunya 2019
https://dadesculturals.gencat.cat/web/.content/dades_culturals/09_fulls_decultura/arxius/64_DeCultura_64_EnquestaParticipacio-2019.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus

Quadre 2. Pràctiques culturals a Catalunya (2018-2020). Per tipus de pràctica

	2018	2019	2020
Lectura de llibres	58,7	64,7	64,3
Lectura de diaris	51,6	55,9	55,3
Lectura de revistes	58,0	60,6	54,0
Audició de música	77,7	82,8	83,5
Assistència a concerts	45,6	45,7	26,0
Assistència a espectacles	29,7	28,3	20,3
Assistència al cinema	46,4	51,9	15,8
Visites a exposicions	50,4	52,9	34,3
Escoltar la ràdio	66,7	67,4	63,6
Televisió i continguts audiovisuals	98,3	98,3	97,3
Ús d'Internet	86,5	89,2	87,7
Jugar a videojocs	39,6	47,0	50,8

Font:

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya (2020). Estadístiques culturals de Catalunya 2021

<https://drac.cultura.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12368/19600/Estad%C3%ADstiques%20culturals%20de%20Catalunya%202021.pdf#page=226>

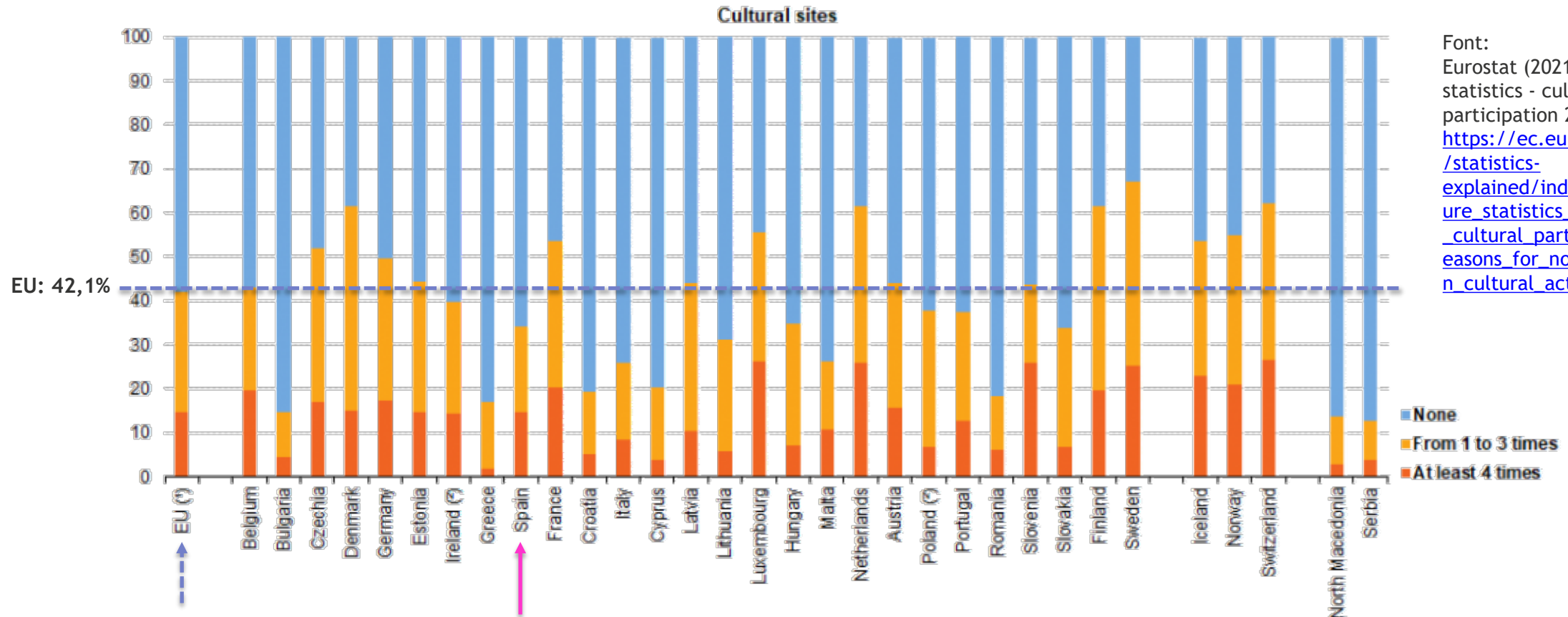
2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus

Gràfic 2.

Freqüència de la participació cultural els darrers 12 mesos per països (2015).

Visita un lloc cultural (museu, monument històric, galeria d'art o jaciment arqueològic)

Font:

Eurostat (2021): Culture statistics - cultural participation 2015

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Culture_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

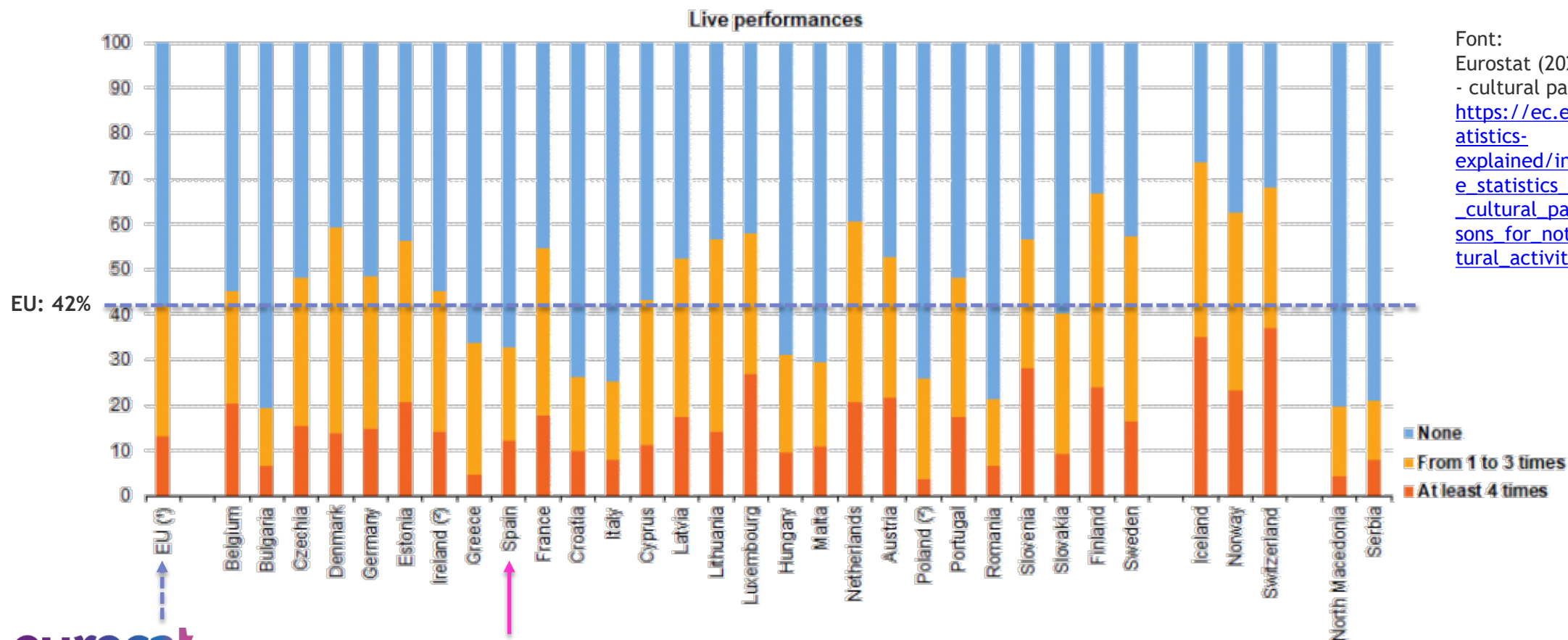
2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus

Gràfic 3.

Freqüència de la participació cultural els darrers 12 mesos per països (2015).

Assistència a actuacions en directe (teatre, concert, esdeveniment cultural organitzat a l'aire lliure, etc.)

Font:

Eurostat (2021): Culture statistics
- cultural participation 2015
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

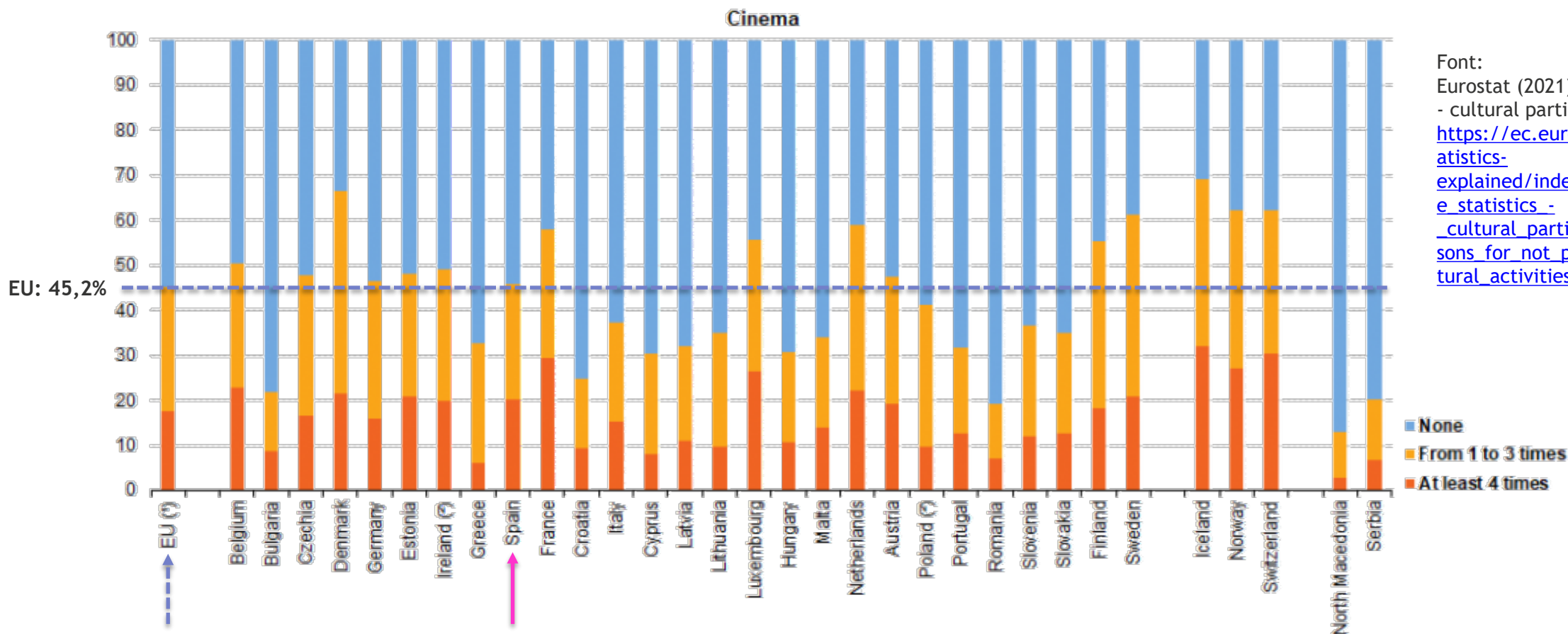
2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.6. Pràctiques culturals - Assistència a museus

Gràfic 4.

Freqüència de la participació cultural els darrers 12 mesos per països (2015).

Assistència a cinema

Font:

Eurostat (2021): Culture statistics - cultural participation 2015

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

[_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities)

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.7. Pràctiques culturals - Renda

Pel que fa a la renda disponible, les estadístiques relatives als museus mostren que:

- En funció dels barris de la ciutat (Quadre 3), s'observa una menor freqüentació de museus i exposicions en la població de barris amb renda disponible i baixa i mitjana, comparativament amb la resta.
- Aquesta tendència, tanmateix, s'observa també en la resta de pràctiques culturals (llegir llibres, anar al cinema, concerts, etc.)
- En relació als ingressos, en les estadístiques pel conjunt de Catalunya (Quadre 4) també s'observa una relació entre la renda disponible i les visites a exposicions: a major renda, major assistència.
- A nivell Europeu (Gràfic 5 i 6), també s'evidencia una relació entre la renda disponible i l'assistència a espais patrimonials i esdeveniments que, en el cas d'Espanya, se situa en una franja mitjana, de la mateix manera que ho fa la distància entre quintils.
- En relació al cinema, per exemple, a nivell Europeu es percep un increment percentual de poc més de 10 punts en relació a la visita a espais patrimonials i l'assistència a esdeveniments, i se situa en la franja alta de l'espectre de països representats.

Les dades estadístiques disponibles mostren que la renda és un dels factors que influeix en l'assistència a exposicions i museus, tal com passa en la resta d'activitats culturals.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.7. Pràctiques culturals - Renda

Quadre 3. Accés/assistència i pràctica d'activitats culturals dels ciutadans de Barcelona.
Resum per Renda familiar disponible (RDF) als barris (2019)

% Sovint o molt sovint	TOTAL	BARRIS		
		RFD BAIXA	RFD MITJANA	RFD ALTA
Accés o assistència	62,4	49,7	68,4	71,9
Llegir llibres	52,2	39,6	58,3	61,5
Anar al cinema	17,1	12,7	17,6	25,0
Visitar exposicions, museus	15,9	8,7	19,8	20,0
Anar a concerts	7,9	5,1	8,9	11,3
Anar al teatre	7,0	4,5	8,5	8,0
Altres activitats relacionades amb la literatura	6,6	5,4	8,0	5,1
Anar a espectacles de dansa	2,4	1,6	2,4	4,2
Pràctica	39,7	33,8	44,5	38,3
Escriure	13,7	12,7	14,9	12,3
Fer fotografia o creacions audiovisuals	13,8	10,3	16,9	12,5
Tocar instruments, cantar, fer música	11,3	8,0	13,2	12,5
Pintar, dibuixar, fer escultures	11,1	10,5	11,6	10,7
Ballar o fer dansa de qualsevol tipus	7,4	8,1	6,9	7,3
Participar en obres de teatre	1,5	1,1	2,0	0,9
N	1655	553	551	551

Font:
Institut de Cultura de Barcelona.
Ajuntament de Barcelona (2020).
Enquesta de participació i
necessitats culturals de
Barcelona.
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/02/EnqCultura2019_Informe_CA.pdf

P5. EM PODRIA DIR SI DURANT ELS DARRERS 6 MESOS HA FET ALGUNA DE LES ACTIVITATS
SEGÜENTS?

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.7. Pràctiques culturals - Renda

Quadre 4. Pràctiques culturals a Catalunya (2018-2020). Per tipus de pràctica i ingressos

	Fins a 480€	De 481 a 940€	De 941 a 1.320€	De 1.321 a 1.845€	De 1.846 a 2.585 €	Més de 2.586 €
Lectura de llibres	44,5	53,7	56,6	63,6	68,5	75,5
Lectura de diaris	37,2	43,5	50,8	53,1	60,3	68,8
Lectura de revistes	46,7	50,8	53,4	52,5	58,1	61,0
Audició de música	69,1	73,1	80,0	84,4	89,3	89,3
Assistència a concerts	16,6	20,1	19,1	25,0	28,4	36,5
Assistència a espectacles	8,5	13,9	16,9	21,6	22,2	27,7
Assistència al cinema	6,9	11,5	12,2	14,1	17,9	20,2
Visites a exposicions	18,5	20,8	19,8	30,0	40,0	48,2
Escoltar la ràdio	50,3	52,3	59,9	63,8	71,7	72,4
Televisió i continguts audiovisuals	93,3	95,9	96,7	98,1	98,9	99,0
Ús d'Internet	79,0	70,8	82,7	86,8	92,4	98,1
Jugar a videojocs	31,0	43,2	50,0	50,1	55,9	57,1

Font:

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya (2020). Estadístiques culturals de Catalunya 2021

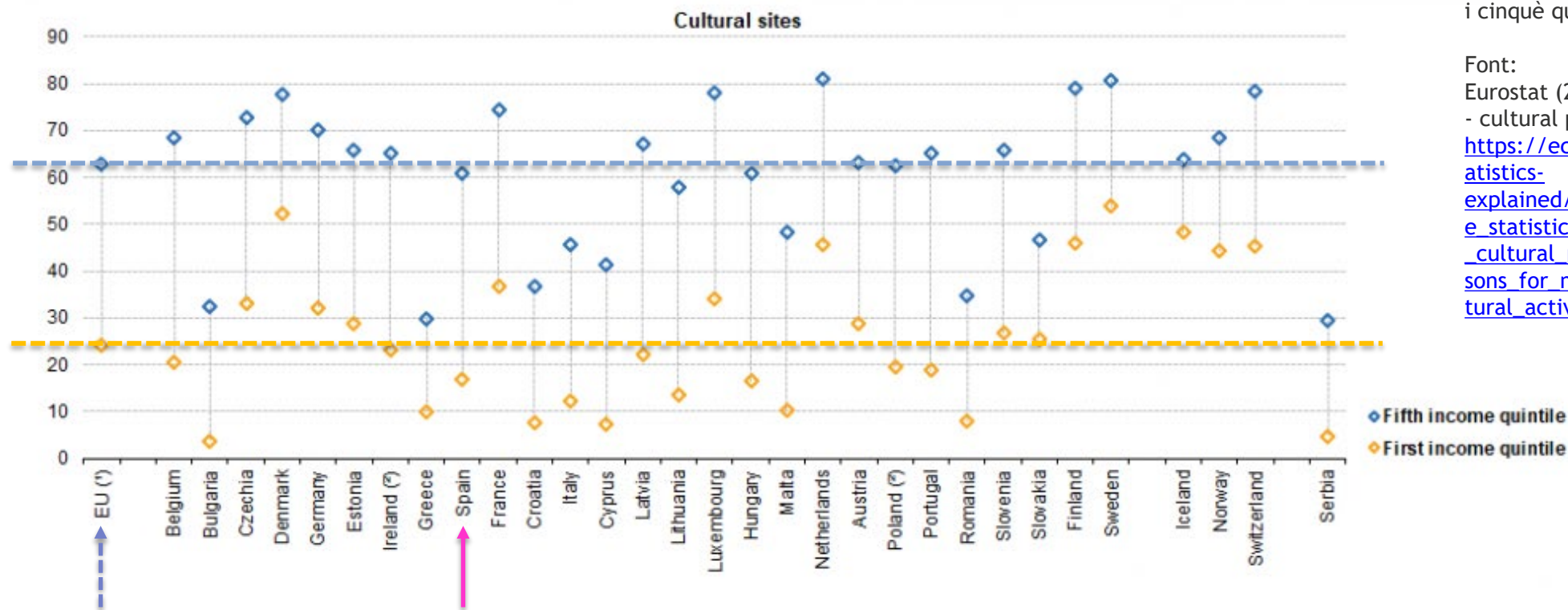
<https://drac.cultura.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12368/19600/Estad%C3%ADstiques%20culturals%20de%20Catalunya%202021.pdf#page=226>

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.7. Pràctiques culturals - Renda

Gràfic 5.

Freqüència de la participació cultural els darrers 12 mesos per països (2015). Per quintils de renda*
Visita un lloc cultural (museu, monument històric, galeria d'art o jaciment arqueològic)

Nota:

* Primer quintil (renda més baixa)
i cinquè quintil (renda més alta)

Font:

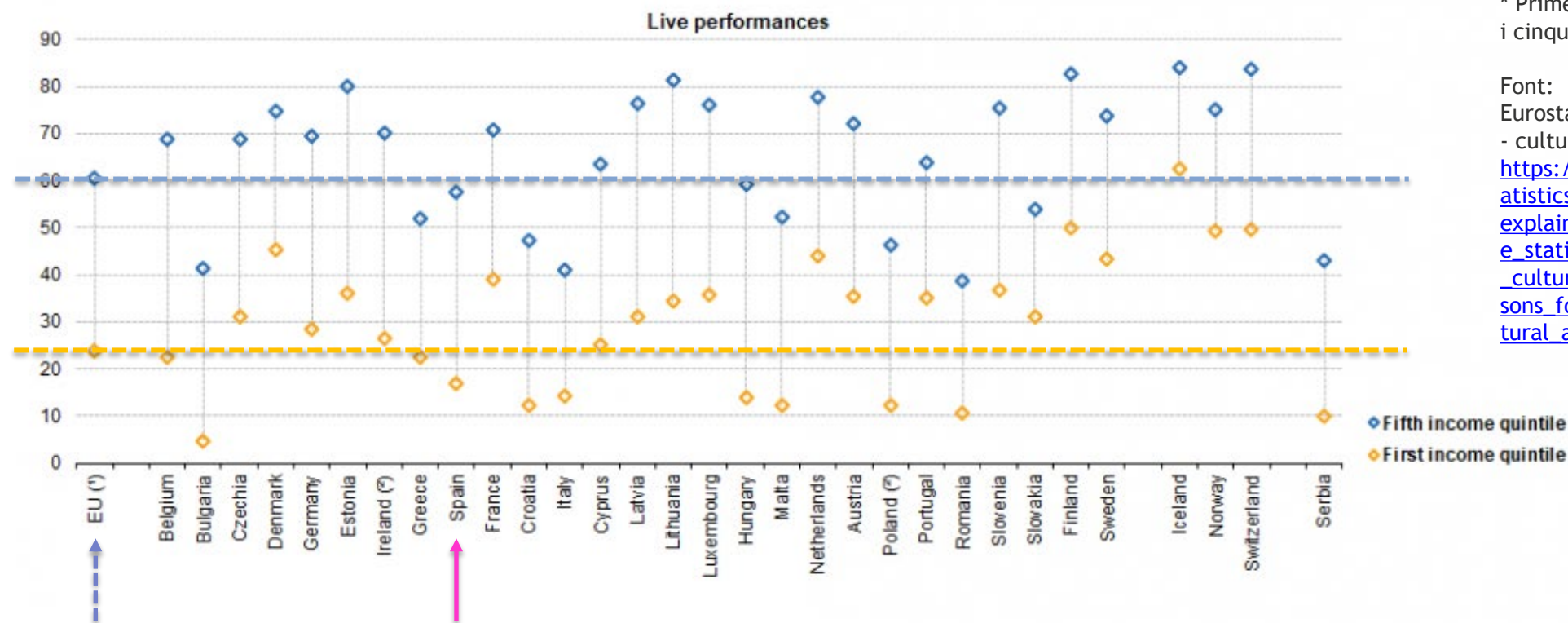
Eurostat (2021): Culture statistics
- cultural participation 2015
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.7. Pràctiques culturals - Renda

Gràfic 6.

Freqüència de la participació cultural els darrers 12 mesos per països (2015). Per quintils de renda*
Assistència a actuacions en directe (teatre, concert, esdeveniment cultural organitzat a l'aire lliure, etc.)

Nota:

* Primer quintil (renda més baixa)
i cinquè quintil (renda més alta)

Font:

Eurostat (2021): Culture statistics
- cultural participation 2015

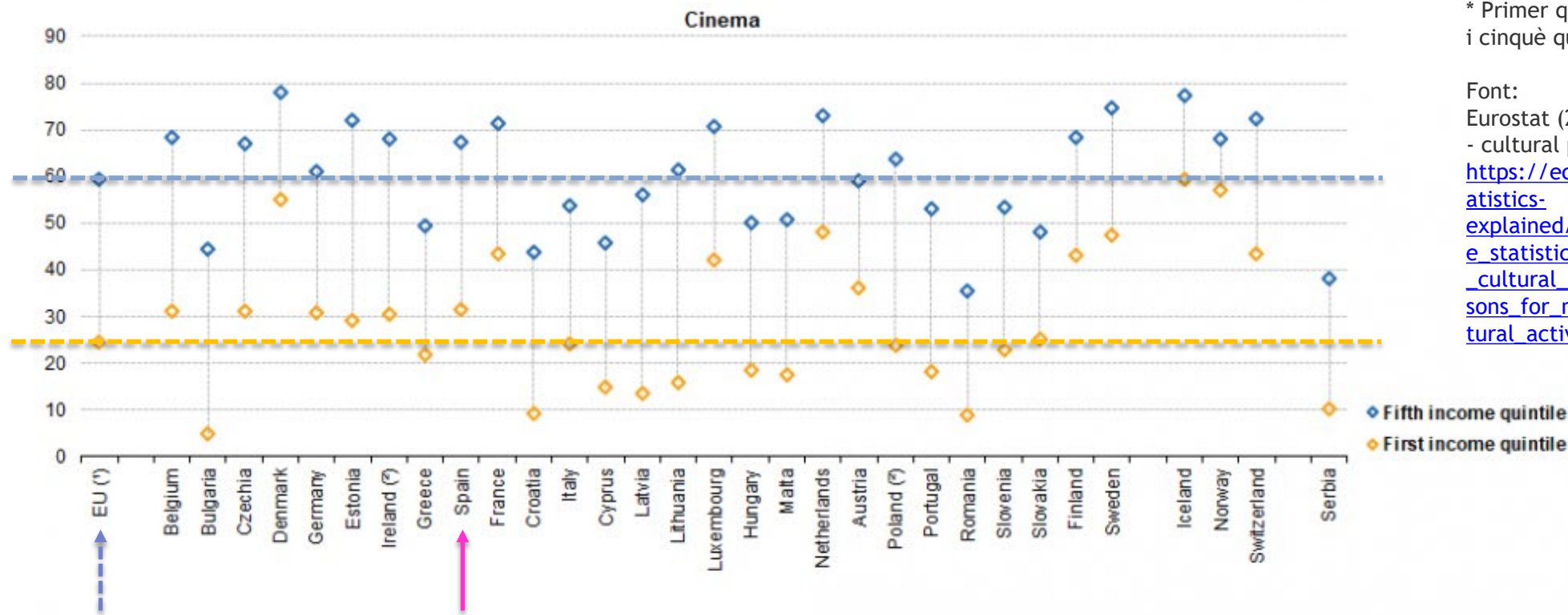
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.7. Pràctiques culturals - Renda

Gràfic 7.

Freqüència de la participació cultural els darrers 12 mesos per països (2015). Per quintils de renda*
Assistència a cinema

Nota:

* Primer quintil (renda més baixa)
i cinquè quintil (renda més alta)

Font:

Eurostat (2021): Culture statistics
- cultural participation 2015
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

Les dades estadístiques ens mostren l'existència d'altres factors que influeixen en les pràctiques culturals:

- Les característiques de l'oferta cultural també són un factor determinant en l'assistència i participació. A Barcelona (Gràfic 10), a banda del factor renda (67,7%), un 59,7% (24,8% + 34,9%) està d'acord en considerar que participaria més si “les activitats estiguessin més a veure amb les meves necessitats i interessos”.
- La proximitat també és un factor determinant (Gràfic 10): un 58,5% respon favorablement a l'afirmació: “participaria més en les activitats culturals si hi haguessin més activitats culturals en el barri”.
- Les dades estadístiques a Catalunya mostren uns resultats alineats amb els anteriors (Quadre 5) i el principal motiu per no visitar exposicions és la manca de temps (41,9%), seguit de la manca d'interès (29,1%) i, en tercer lloc, el preu de l'entrada (28,7%).
- Les estadístiques de l'àmbit espanyol ens mostren uns resultats similars (Gràfic 11) on la disponibilitat de temps és el principal argument en contra de la participació, a continuació la manca d'interès i la proximitat, i en quarta posició, el preu.
- En l'àmbit europeu, les dades (Gràfic 12) també mostren que el principal motiu de la no assistència a espais culturals és la manca d'interès, seguit per d'altres raons i, en tercer lloc, motius econòmics.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

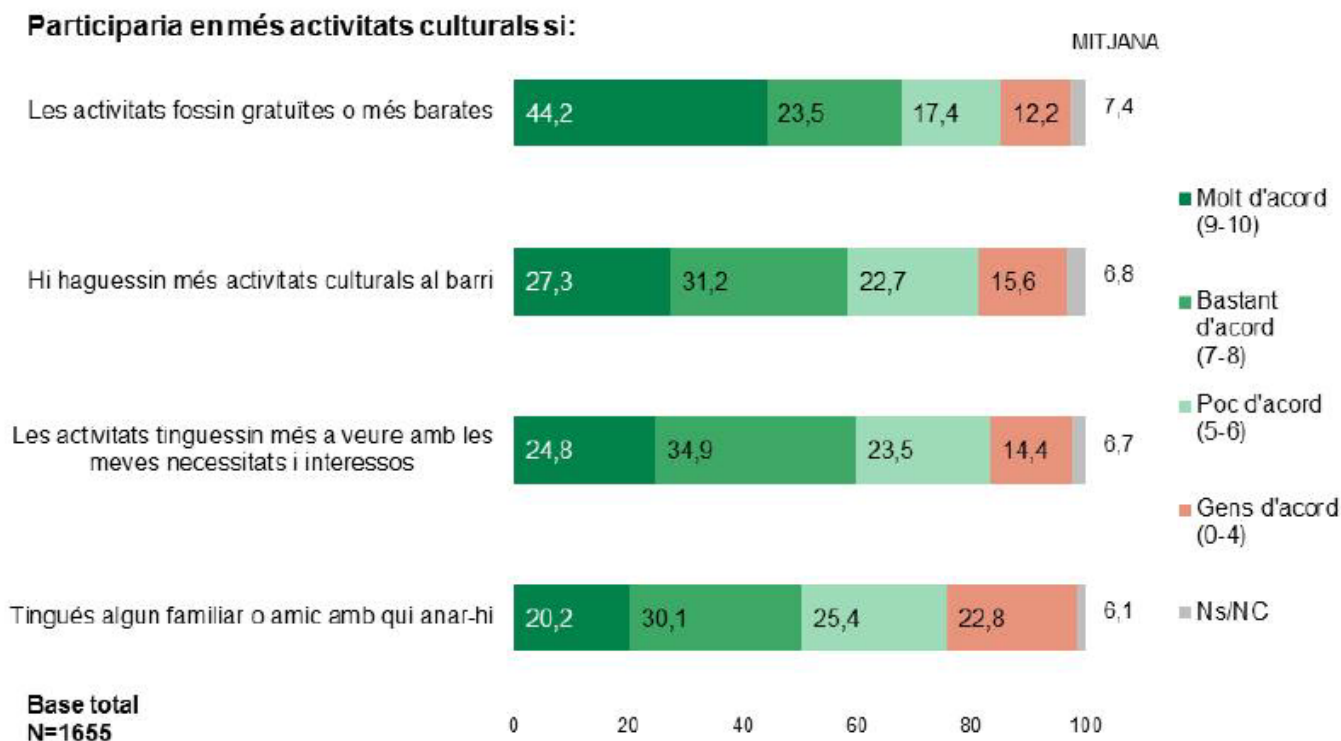
- Les estadístiques comparatives entre països europeus (Gràfic 13) mostren que Espanya se situa en la franja alta en la no participació en activitats culturals per motius econòmics, encapçalat pel cinema, els esdeveniments en directe i, finalment, per l'assistència a espais culturals.
- Finalment, s'observa una molt baixa diferència entre el preu estimat dels museus per part de la població (13,70€) i el preu que s'estaria disposat a pagar (11,17€) (Gràfic 14). Aquesta dada podria indicar que el baix preu dels museus no és el factor principal que dificulta l'accés a béns i serveis culturals per part d'una gran part de la població (a diferència del que podria ser en altres béns i serveis culturals en els que el preu estimat arriba a duplicar –o més– el preu disposat a pagar, com en l'òpera o la música clàssica).

Les dades estadístiques analitzades posen de relleu que factors com l'interès o la proximitat són factors tant o més importants que la renda a l'hora de participar en una activitat cultural com, per exemple, visitar un museu o exposició.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

Gràfic 10. Motius per incentivar l'activitat cultural dels ciutadans de Barcelona.

P8. ARA LI LLEGIRÉ UNES FRASES. EM PODRIA DIR EN QUIN GRAU ESTÀ D'ACORD AMB CADASCUNA D'ELLES?

Font:

Institut de Cultura de Barcelona.

Ajuntament de Barcelona (2020). Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/02/EnqCultura2019_informe_CA.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

Quadre 5. Pràctiques culturals a Catalunya (2018-2020). Motius del no consum

	Manca de temps	Manca d'interès	Preu	Problemes de salut	Manca d'informació	Manca d'oferta	Altres	%
Lectura de llibres	48,5	25,1	14,7	5,1	4,4	2,0	6,9	
Audició de música	41,0	16,2	9,3	1,3	3,3	1,3	6,6	
Assistència a concerts	40,4	23,5	45,2	9,1	6,4	13,2	8,2	
Assistència a espectacles	39,1	28,6	39,1	7,5	10,9	11,6	8,1	
Assistència al cinema	39,0	16,7	44,0	6,9	:	6,3(*)	8,2	
Visites a exposicions	41,9	29,2	28,7	7,8	10,6	11,2	7,6	
Jugar a videojocs	29,5	67,9	8,7	1,7	2,6	1,3	5,3	

Font:

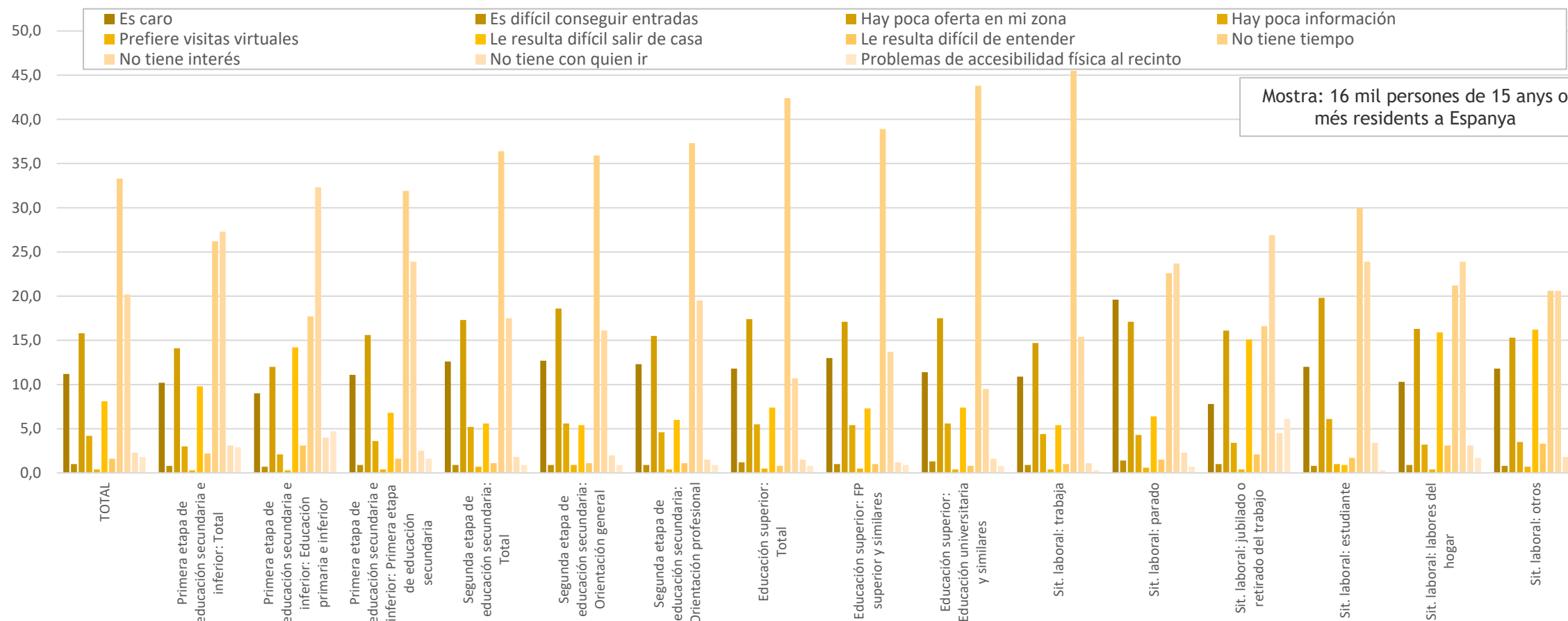
Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya (2020). Estadístiques culturals de Catalunya 2021

<https://drac.cultura.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12368/19600/Estad%C3%ADstiques%20culturals%20de%20Catalunya%202021.pdf#page=226>

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

Gràfic 11. Motius del no consum cultural

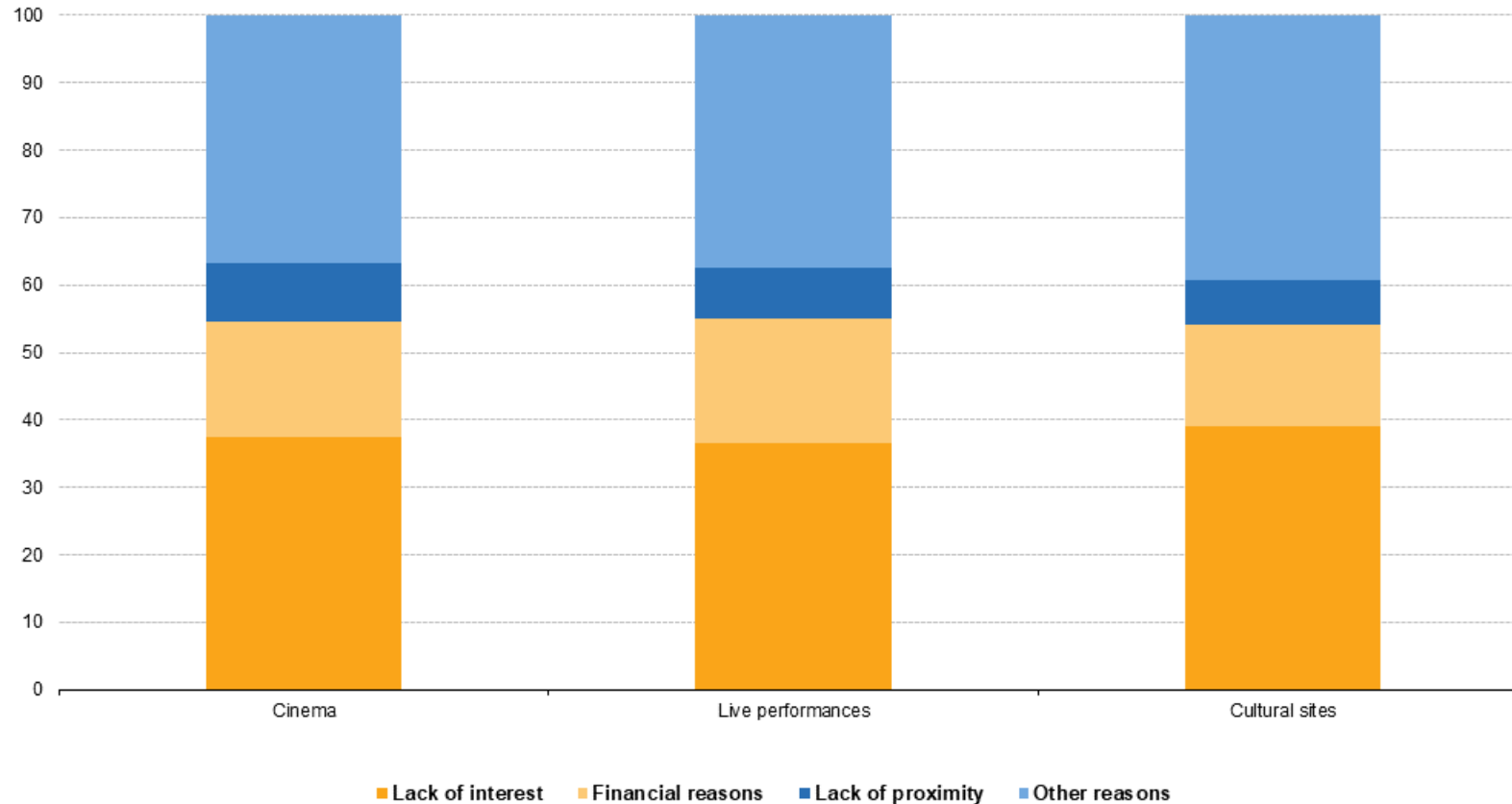
2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

Gràfic 12.

Principals motius per no participar en activitats culturals durant els 12 mesos anteriors per països (2015).

Assistència a cinema, a actuacions en viu i a llocs culturals

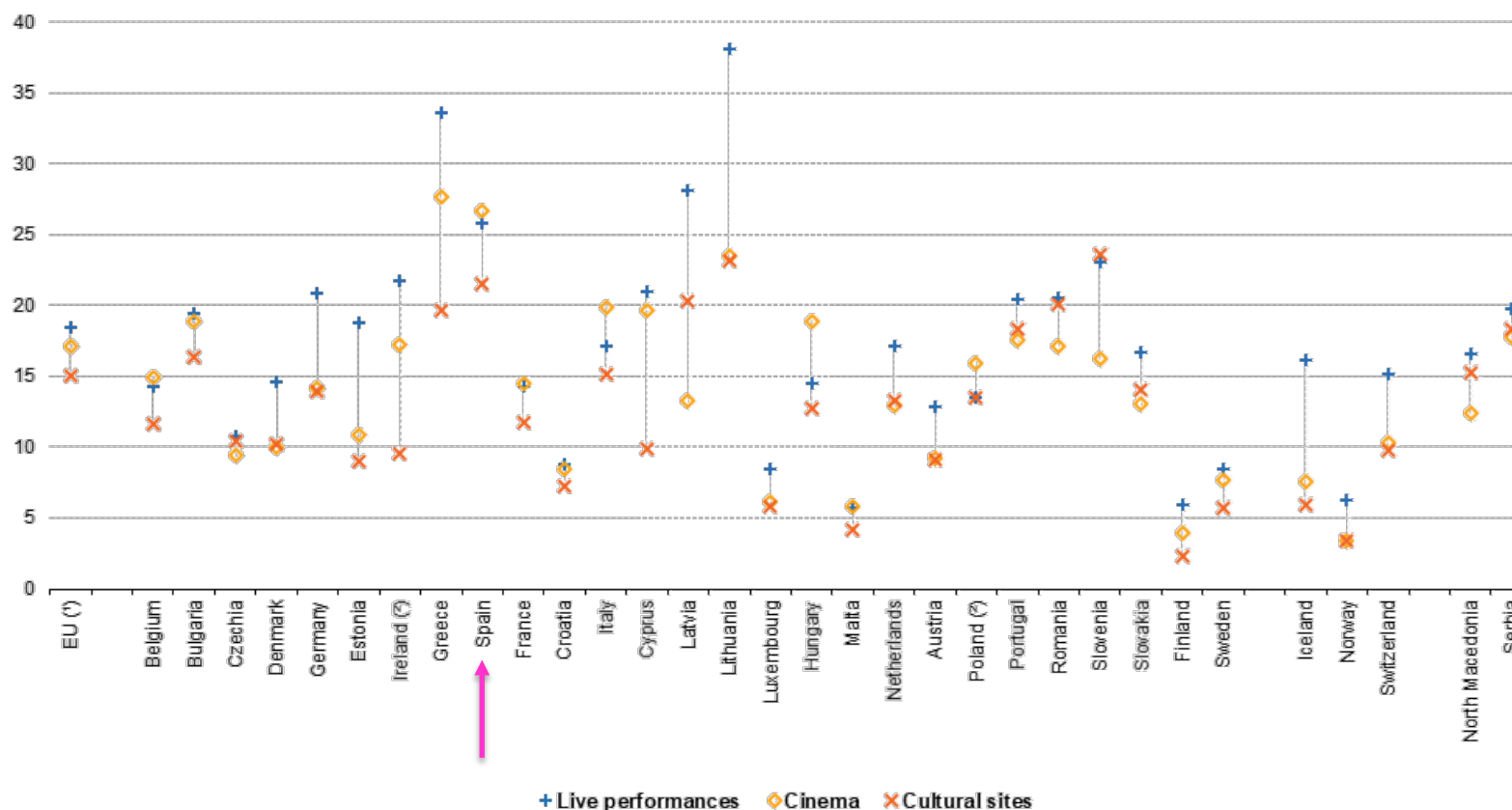
Font:
Eurostat (2021): Culture statistics
- cultural participation 2015
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Culture_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

Gràfic 13.

Persones que no han participat en activitats culturals durant els 12 mesos anteriors per motius econòmics, per països (2015).
Assistència a cinema, a actuacions en viu i a llocs culturals (% de no participants)

Font:
Eurostat (2021): Culture statistics
- cultural participation 2015
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

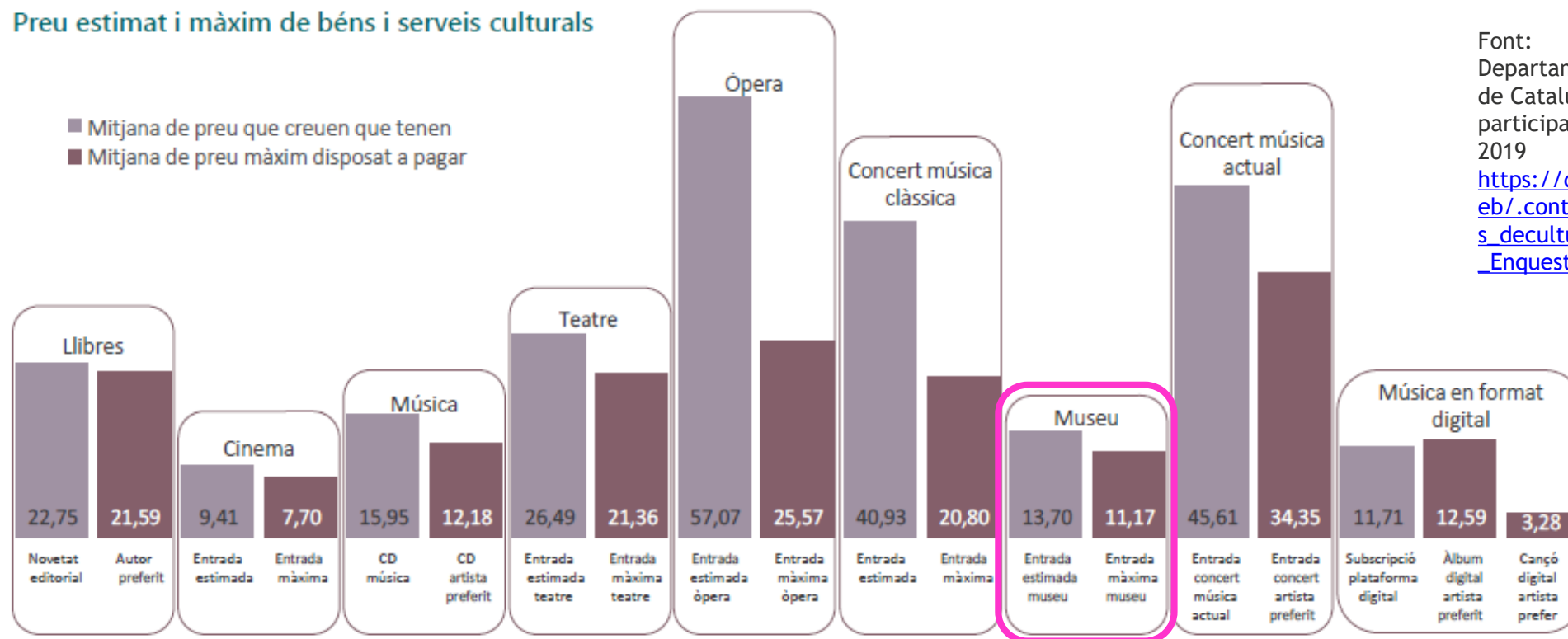
2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.8. Pràctiques culturals - Motivacions

Gràfic 14.

Preu estimat dels béns i serveis culturals i preu màxim que s'estaria disposat a pagar. Catalunya (2019)

Preu estimat i màxim de béns i serveis culturals

Font:
Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya (2020). Enquesta de participació cultural de Catalunya 2019
https://dadesculturals.gencat.cat/web/.content/dades_culturals/09_full_s_decultura/arxius/64_DeCultura_64_EnquestaParticipacio-2019.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.9. Pràctiques culturals - Valor simbòlic

La importància simbòlica de la pràctica cultural és un factor que esdevé fonamental per entendre les dinàmiques culturals a la ciutat i que també es reflecteix en les dades estadístiques:

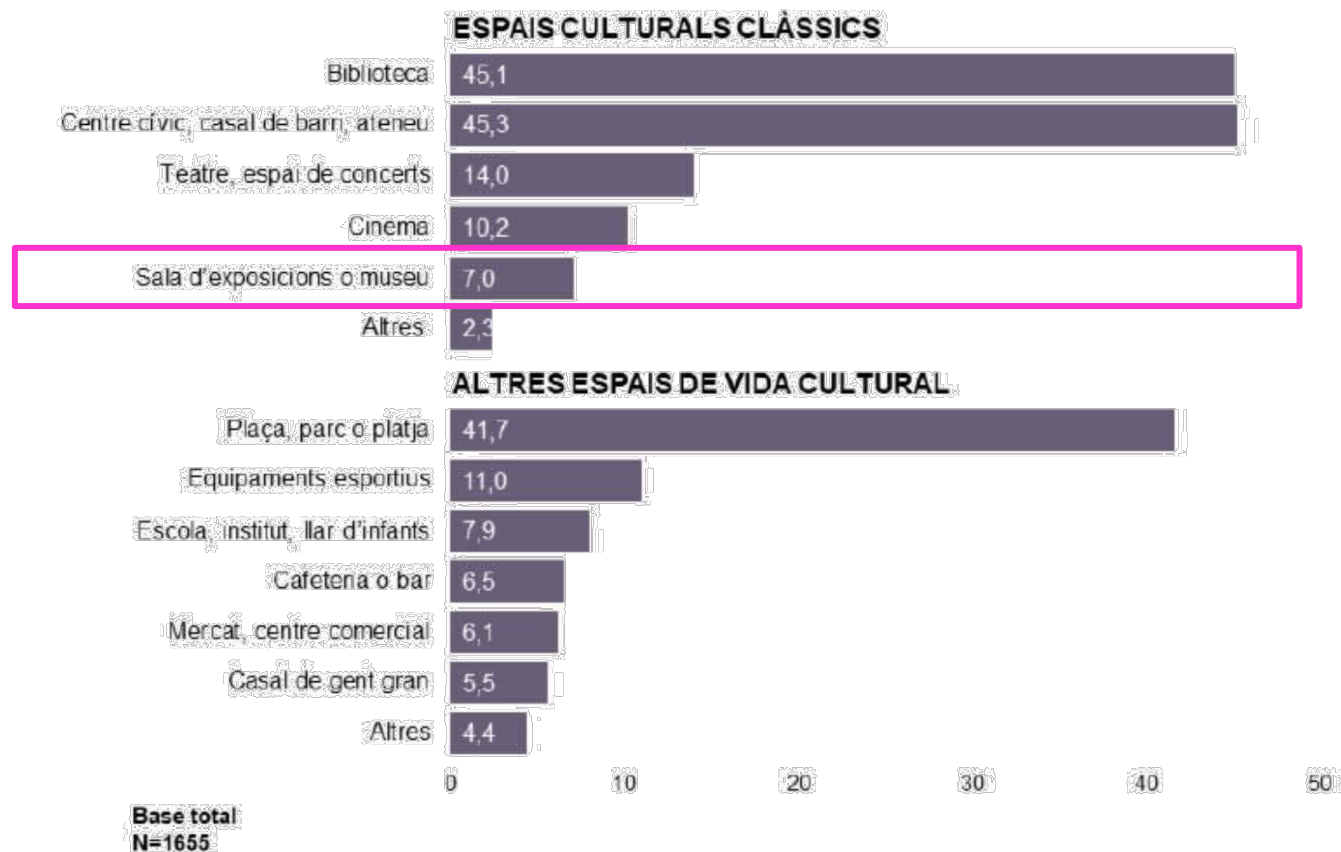
- A la ciutat de Barcelona, les enquestes sobre els espais més importants per la vida cultural del barri (Gràfic 15) situen les sales d'exposicions i els museus en darrer lloc, només per davant del calaix de sastre “altres”, i per darrera de les biblioteques, els centre cívics, els teatres i els espais de concerts i els cinemes.
- La valoració de les sales d'exposició i museus per renda disponible a nivell de barri (Quadre 6), mostren una relació directa amb la valoració dels espais en els casos de les escola de música o arts, llibreries, sales d'exposició o museus, cinema i teatres i sales de concert, mentre que en el cas dels centres cívics, casals de barri i ateneus no s'aprecia aquesta relació.

D'entre els diferents espais culturals de la ciutat de Barcelona, els museus i espais expositius reben una valoració baixa com a equipament important per a la vida de les persones, inferior a cinemes i espais escènics, i a gran distància de centres cívics, casals, ateneus i biblioteques.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.9. Pràctiques culturals - Valor simbòlic

Gràfic 15. Espais importants per a la vida cultural de les persones segons els ciutadans de Barcelona.

P2. PER A VOSTÈ QUINS SÓN ELS 3 ESPAIS O LLOCS MÉS IMPORTANTS PER A LA VIDA CULTURAL D'UN BARRI?

Font:
Institut de Cultura de Barcelona.
Ajuntament de Barcelona (2020).
Enquesta de participació i
necessitats culturals de
Barcelona.
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/02/EnqCultura2019_Informe_CA.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.9. Pràctiques culturals - Valor simbòlic

Quadre 6. Espais importants per a la vida cultural de les persones segons els ciutadans de Barcelona.
Resum per Renda Familiar Disponible (RDF) dels barris.

	TOTAL	BARRIS		
		RFD BAIXA	RFD MITJANA	RFD ALTA
Espais culturals clàssics	76,0	74,7	75,4	80,7
Biblioteca	45,1	49,5	41,2	46,9
Centre cívic, casal de barri, ateneu	45,3	54,8	38,8	43,5
Teatre, espai de concerts	14,0	4,0	19,8	18,9
Cinema	10,2	3,4	12,8	16,9
Sala d'exposicions o museu	7,0	3,4	8,8	9,8
Llibreria	1,7	0,5	2,4	2,2
Escola de música o d'arts	0,7	0,5	0,5	1,3
Altres espais de vida cultural	57,7	60,7	56,5	54,7
Plaça, parc, platja	41,7	41,7	42,3	39,6
Equipaments esportius	11,0	15,4	9,5	5,5
Escola, institut, llar d'infants	7,9	10,5	6,8	5,8
Cafeteria o bar	6,5	3,8	7,5	9,5
Mercat, centre comercial	6,1	6,2	5,3	8,5
Casal de gent gran	5,5	10,7	2,6	2,9
Centre religiós	4,0	3,8	4,4	3,1
Discoteca	0,4	0,2	0,7	0,0
Cap espai	0,4	0,2	0,5	0,5
Ns/Nc	7,4	7,3	7,5	7,1
N	1655	553	551	551

Font:
Institut de Cultura de Barcelona.
Ajuntament de Barcelona (2020). Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona.
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/02/EnqCultura2019_informe_CA.pdf

P2. PER A VOSTÈ, QUINS SÓN ELS 3 ESPAIS O LLOCS MÉS IMPORTANTS PER A LA VIDA CULTURAL D'UN BARRI?

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.10. Oferta cultural - Política de preus

Els museus catalans compten amb una política de preus que **actualment contempla l'accés gratuït**.

Segons el *Recompte de visitants dels equipaments patrimonials de Catalunya 2019*, elaborat per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya:

- El 40,6% dels visitants va accedir als equipaments patrimonials de Catalunya amb la tarifa general.
- El 27,6% restant va accedir-hi amb tarifa reduïda.
- **El 31,8% hi va accedir gratuïtament.**

Si comparem entre tipologies d'equipament, l'any 2019 la taxa d'assistència de manera gratuïta va ser*:

- Visitants de les col·leccions -> 39,0%.
- **Museus -> 33,7%**
- Centres d'interpretació -> 32,4%.
- Monuments -> 12,0%.

Els equipaments públics presenten una taxa de gratuïtat més elevada amb un 43,4%, gairebé 20 punts percentuals superior a la taxa de gratuïtat dels equipaments privats.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.10. Oferta cultural - Política de preus

Els museus barcelonins també compten amb una política de preus que contempla l'accés reduït i la gratuïtat:

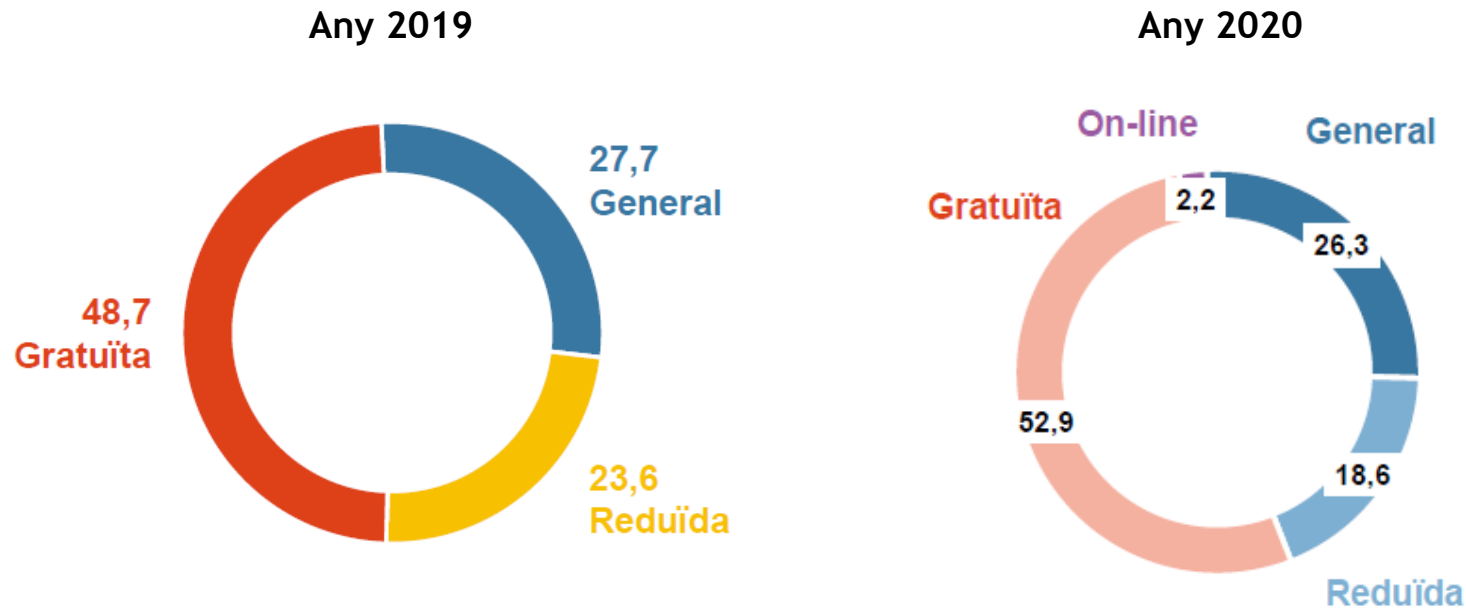
- Segons dades de l'any 2019 (Gràfic 16), als museus de Barcelona la taxa de gratuïtat va ser del 48,7%, una xifra que va augmentar fins al 52,9% l'any següent.
- La política de preus i la taxa de gratuïtat en els museus de Barcelona es distribueix, segons dades de l'any 2019 (Gràfic 17) entre el 18,1% de la Fundació Miró i el 100% de La Virreina Centre de la Imatge, unes xifres que es van mantenir amb petites variacions l'any 2020 (la Fundació Miró va augmentar la seva taxa de gratuïtat fins al 19,6%).

Actualment, els museus de la ciutat de Barcelona disposen d'una política de preus que inclou la gratuïtat amb diferents nivells d'intensitat que arriben, com és el cas de La Virreina, a ser universal.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.10. Oferta cultural - Política de preus

Gràfic 16. % de visitants individuals per tipus de tarifa als museus de Barcelona. Anys 2019 i 2020

Fonts:

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2020). Museus de Barcelona. Explotació estadística de les dades de visitants de 2019.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/06/1239_00TOTAL_Informe.pdf

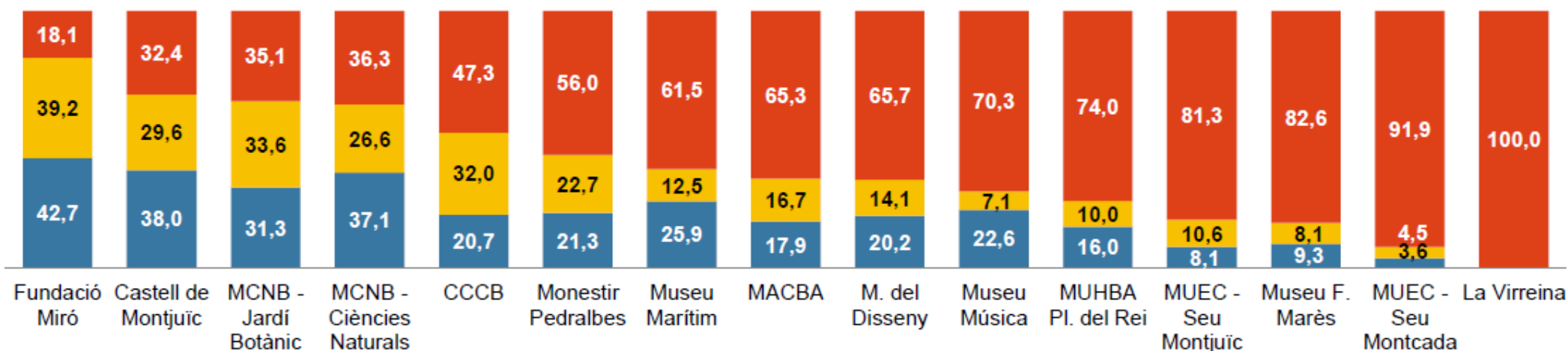
Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.10. Oferta cultural - Política de preus

Gràfic 17. % de visitants individuals per tipus de tarifa als museus de Barcelona. Per museus. Any 2019

Font:

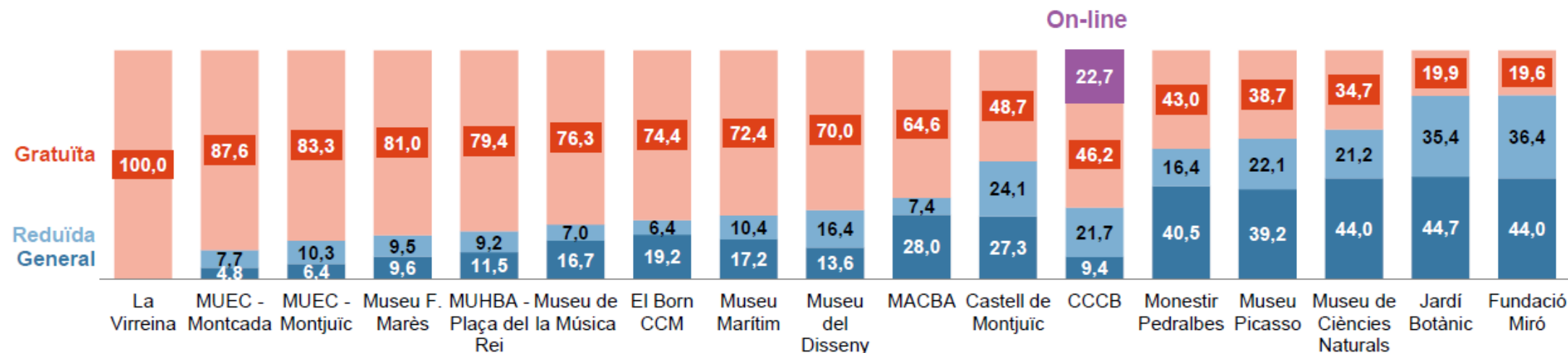
Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2020). Museus de Barcelona. Explotació estadística de les dades de visitants de 2019.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/06/1239_00TOTAL_Informe.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.10. Oferta cultural - Política de preus

Gràfic 18. % de visitants individuals per tipus de tarifa als museus de Barcelona. Per museus. Any 2020

Font:

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants

Un factor a considerar en l'estratègia de preus és el destinatari de l'oferta que oscil·la des de la població de proximitat fins al turisme:

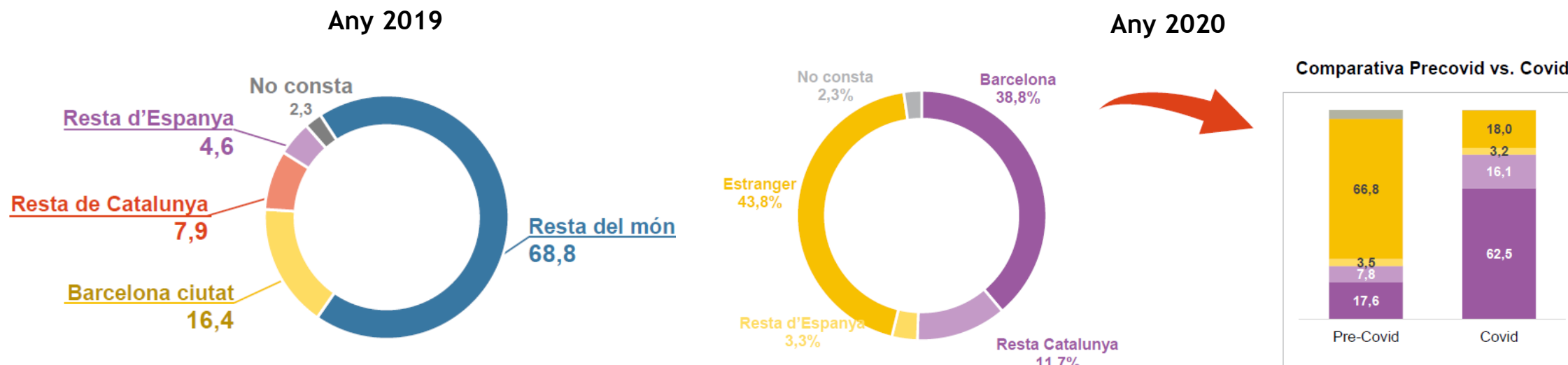
- Segons dades de l'any 2019 (Gràfic 19) només el 16,4% dels visitants a museus i exposicions provenen de la ciutat de Barcelona, una xifra que les restriccions en la mobilitat que va comportar la pandèmia de la covid-19 van fer créixer fins el 38,8%.
- El percentatge de públic local que visita els museus de Barcelona no es distribueix de forma uniforme en els diferents equipaments. Així, el Museu Picasso, el Castell de Montjuïc i la Fundació Miró concentren els percentatges més alts de visitants turístics, una xifra que abans de la pandèmia superava en els tres casos el 80% del total (Gràfic 20). Mentre que són el Born CCM, La Virreina, el CCCB i el MUEC - Montcada els equipaments museístiques que l'any 2020 van presentar uns percentatges més alts en relació als visitants locals (88,5%, 71,6%, 68,7% i 63,7% respectivament) (Gràfic 21).
- Alhora, la distribució per barris dels assistents a museus barcelonins (Gràfic 22) també mostra diferències significatives, situant-se Nou Barris en el límit inferior (4,3%) i l'Eixample en el límit superior (19,5%).

Les variacions entre la procedència dels visitants dels museus de la ciutat (Gràfic 23), tant pel que fa a la nacionalitat com pel que fa als barris, posa de relleu la dispar estructura d'ingressos per venda d'entrades d'aquests equipaments.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants

Gràfic 19. % de visitants individuals segons lloc de residència dels visitants als museus de Barcelona. Anys 2019 i 2020

Fonts:

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2020). Museus de Barcelona. Explotació estadística de les dades de visitants de 2019.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/06/1239_00TOTAL_Informe.pdf

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.

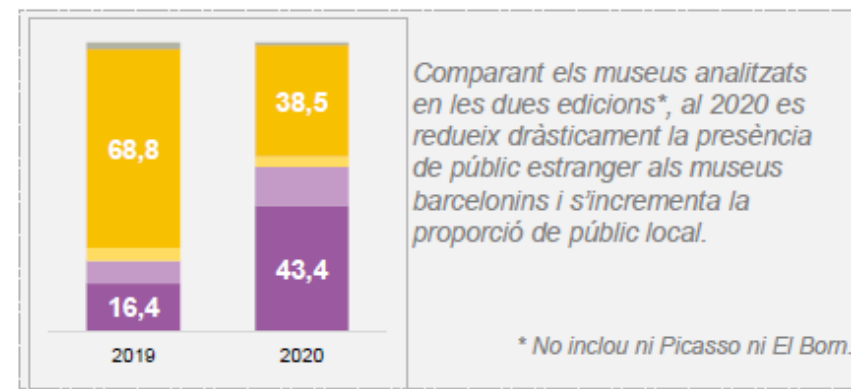
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants

INCREMENTA EL PES DEL PÚBLIC LOCAL SOBRE EL TOTAL DE PERSONES VISITANTS

Com s'assenyala a l'inici d'aquest document, el número de visitants s'ha reduït en més d'un 70%, majoritàriament de fora de Barcelona, degut a les restriccions imposades per la COVID. Això ha provocat un canvi, segurament conjuntural, en el perfil del públic visitant, que és molt més local que l'any anterior.

Font:

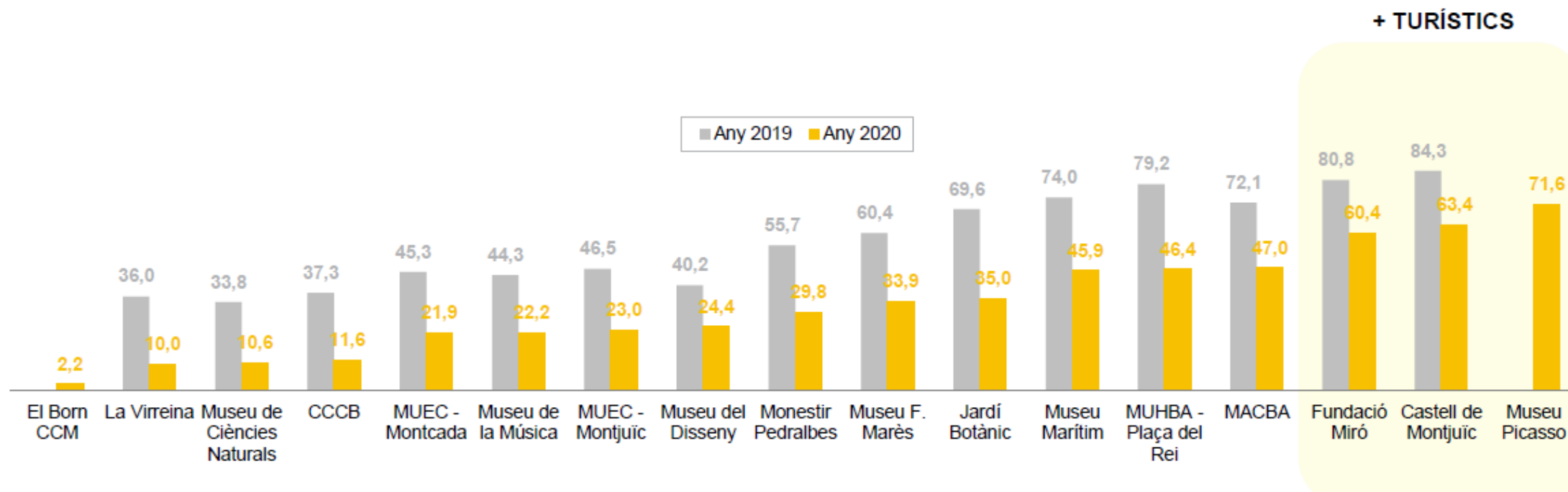
Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants

Gràfic 20. % de visitants individuals residents a l'estranger als museus de Barcelona. Per museus. Anys 2019 i 2020

Font:

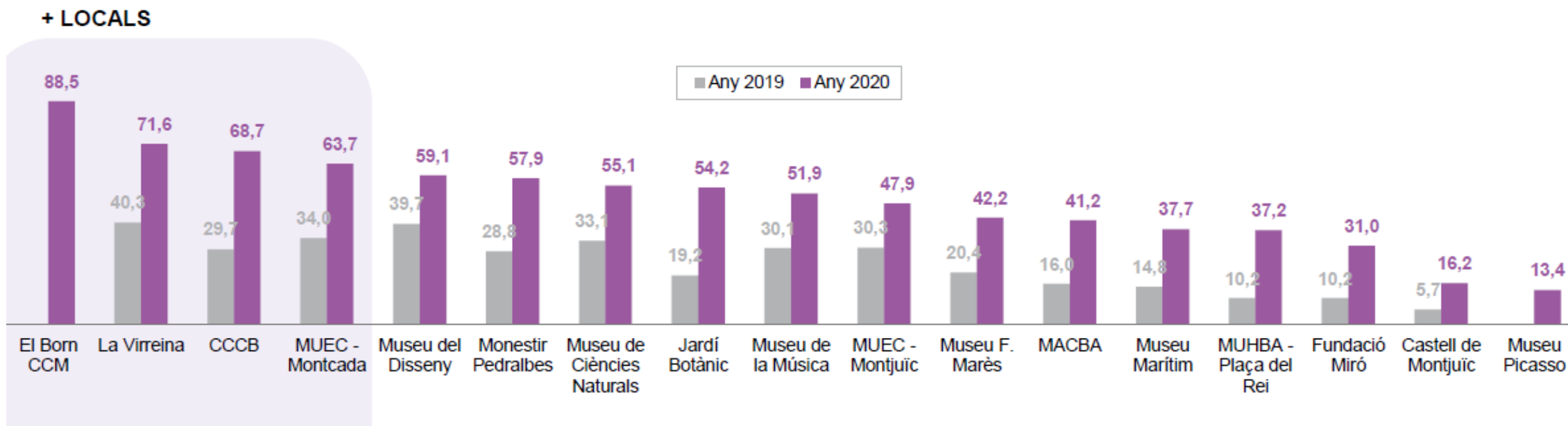
Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants

Gràfic 21. % de visitants individuals residents a Barcelona als museus de Barcelona. Per museus. Anys 2019 i 2020

Font:

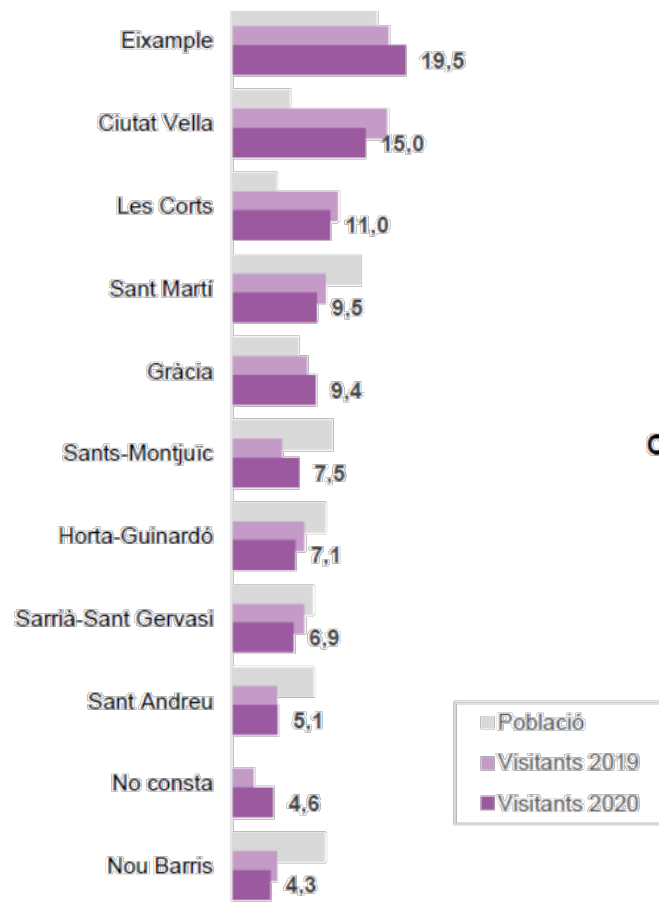
Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.11. Oferta cultural - Procedència dels visitants

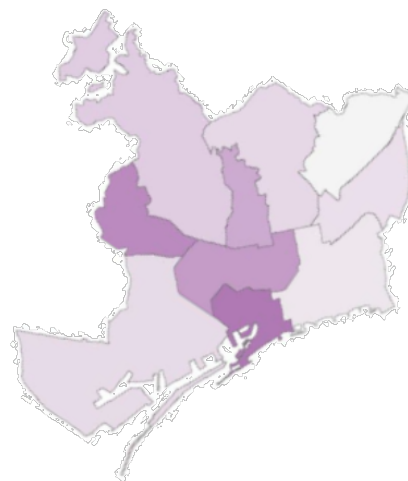
Gràfic 22. % de visitants individuals residents a Barcelona als museus de Barcelona. Per districte de residència. Anys 2019 i 2020

CIUTAT VELLA I LES CORTS CONTINUEN SENT ELS DISTRICTES QUE MÉS VISITANTS APORTEN EN COMPARACIÓ AMB LA SEVA POBLACIÓ. L'EIXAMPLE HO ÉS EN TERMES ABSOLUTS

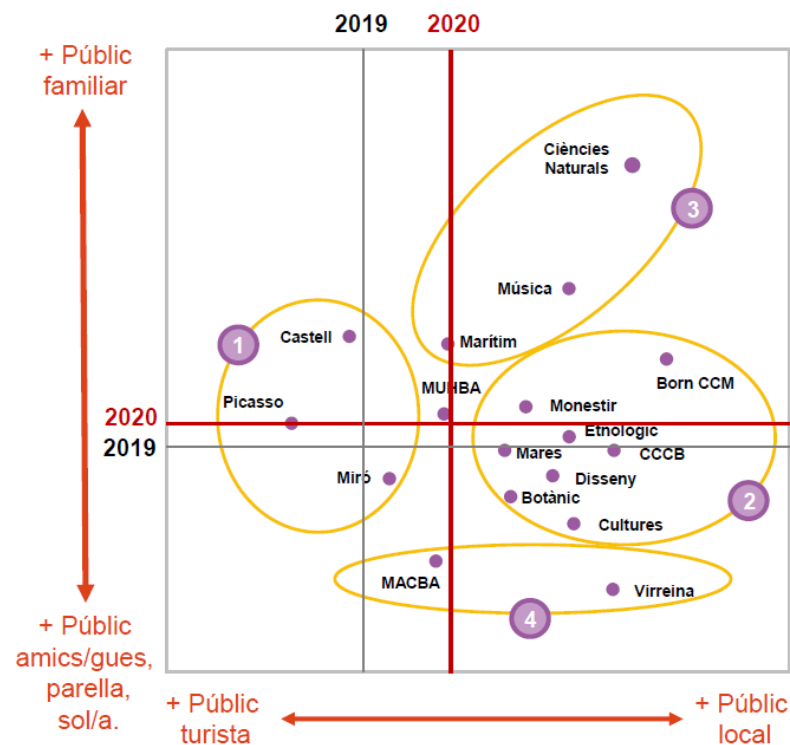
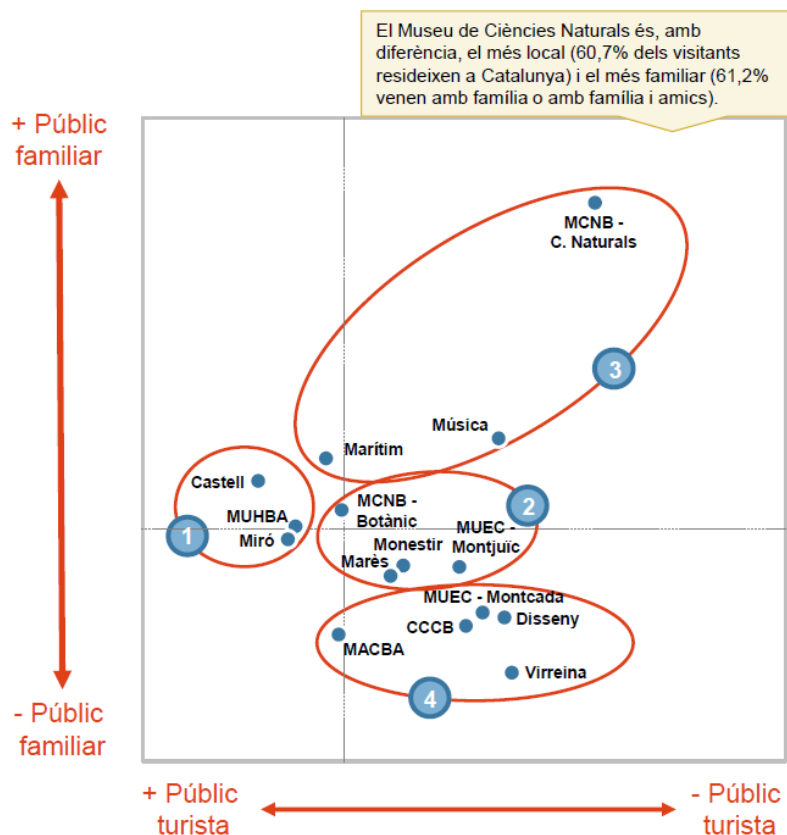
Enguany es constata un major equilibri entre el nombre de visitants i població, per bé que els visitants de museus residents a Ciutat Vella tripliquen la proporció de la seva població i els de les Corts la dupliquen, a l'inrevés del que passa a Sant Andreu i Nou Barris.

Comparativa Visitants vs. Població

Font:
Institut de Cultura de Barcelona.
Ajuntament de Barcelona (2021).
Museus de Barcelona. Les persones
visitants als museus l'any de la Covid.
Dades 2020.
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

Gràfic 23. Caracterització dels museus de Barcelona segons el perfil dels seus visitants. Anys 2019 i 2020

Fonts: Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2020). Museus de Barcelona. Explotació estadística de les dades de visitants de 2019. https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/06/1239_00TOTAL_Informe.pdf

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020. https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.12. Efectes de la pandèmia sobre l'assistència a museus

Les restriccions de mobilitat imposades per la pandèmia de la covid-19 i el tancament temporal dels equipaments museístics han impactat durament en les pràctiques culturals de la ciutat i en els diferents equipaments. Les circumstàncies excepcionals durant la pandèmia, si bé han generat un fort estrès pressupostari en els equipaments, també els ha ofert la possibilitat d'experimentar un canvi de rol en relació a l'entorn proper:

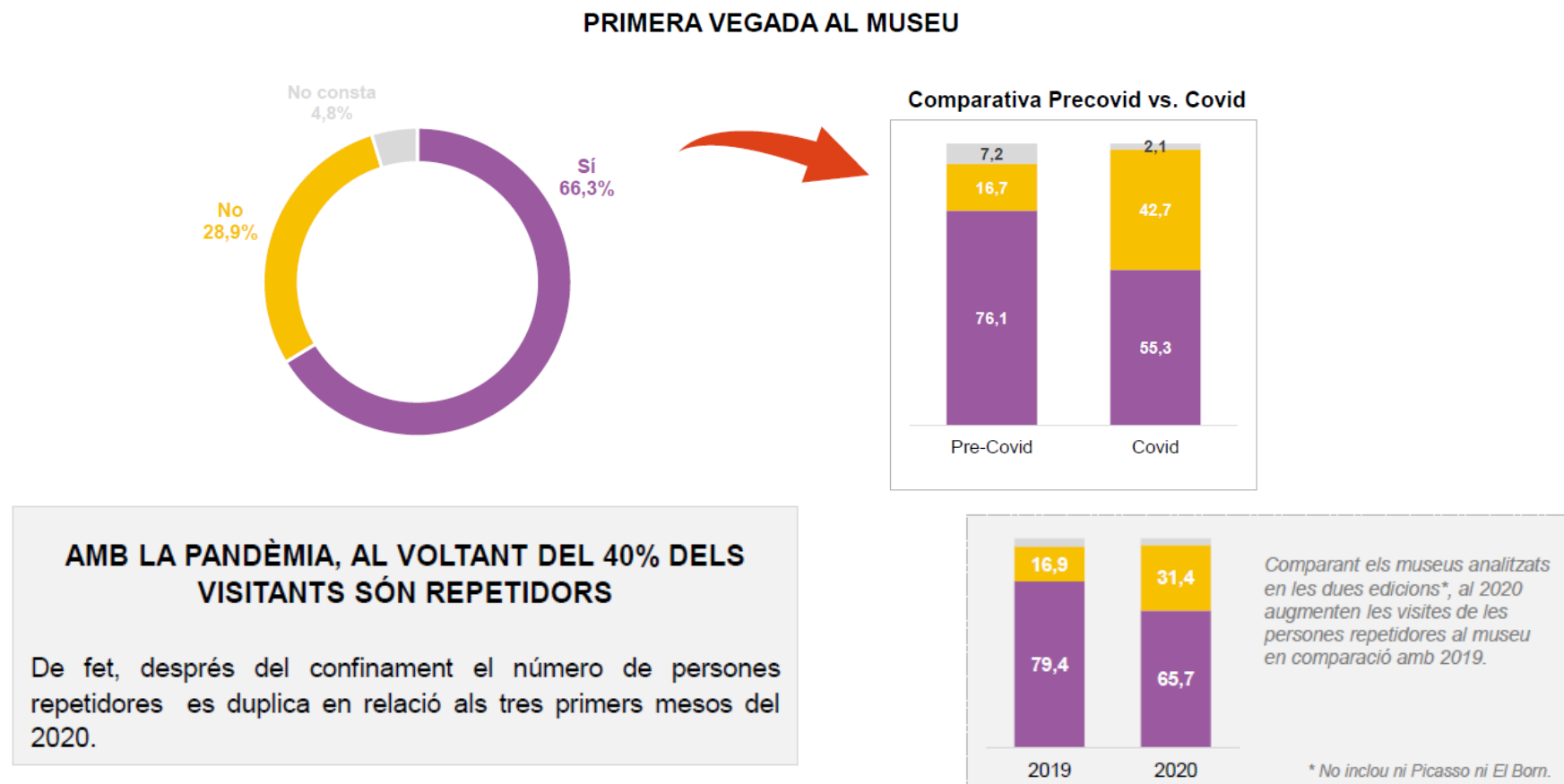
- Un dels efectes més significatius és el creixement en el percentatge de visitants repetidors que va augmentar del 16,7% d'abans de la covid-19 al 42,7% (Gràfic 24).
- Alhora, augmenta els visitants locals que accedeixen als museus per primera vegada i creix notablement el número de persones que compra més d'una entrada (Gràfic 25).
- La distribució de de visitants repetidors es concentra en el Born CCM, el CCCB i La Virreina (Gràfic 26), equipaments que mostraven una presència de públic local més intensa (Gràfic 21).

La covid-19 ha modificat el perfil dels assistents als espais expositius i museístics de la ciutat, i encara resulta difícil valorar o preveure la seva evolució futura davant la incertesa de la situació.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.12. Efectes de la pandèmia sobre l'assistència a museus

Gràfic 24. % de visitants individuals que van per primera vegada als museus de Barcelona. Anys 2019 i 2020

Font:

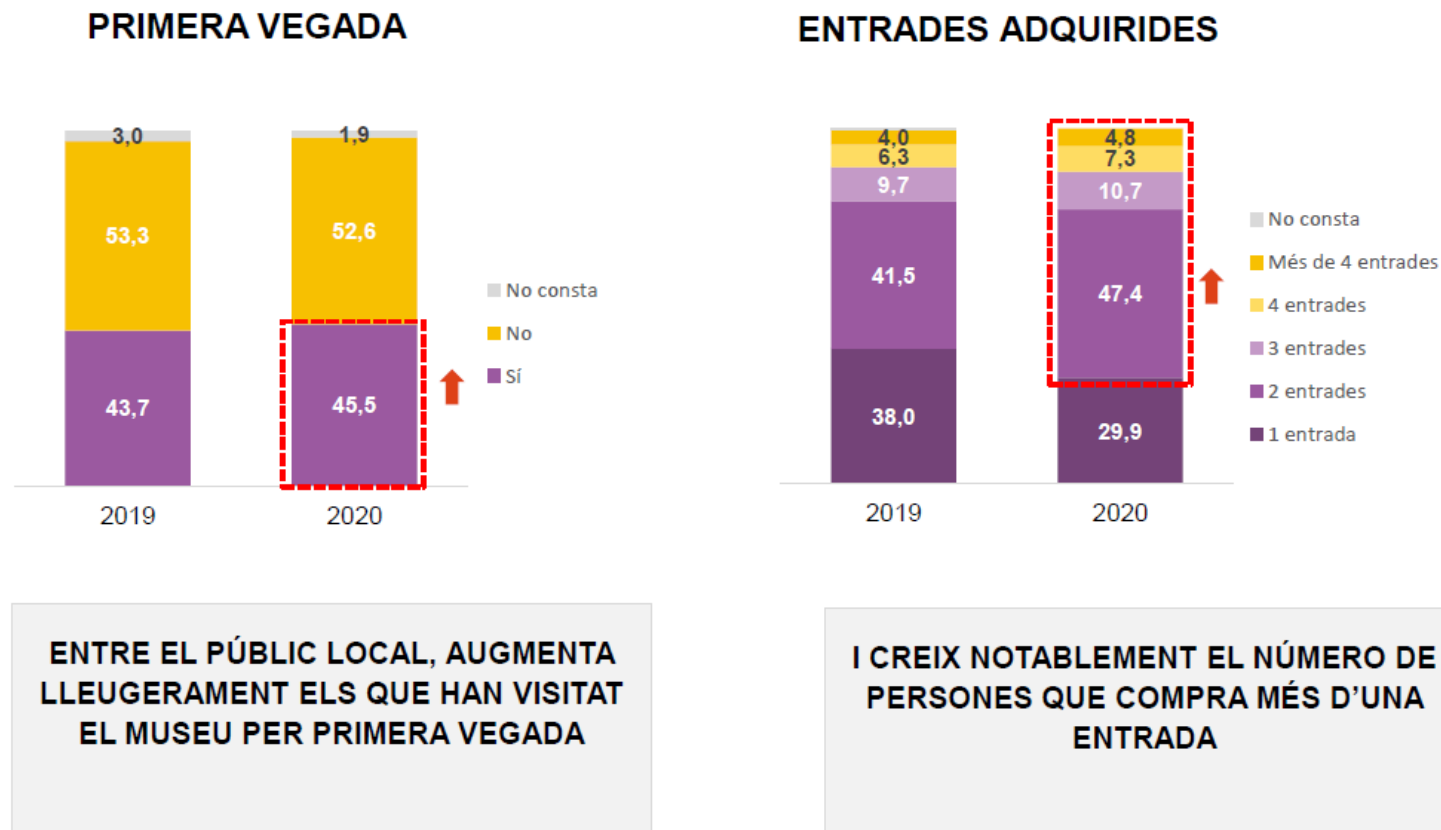
Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.12. Efectes de la pandèmia sobre l'assistència a museus

Gràfic 25. % de públic barceloní que va per primera vegada als museus de Barcelona i que compra entrades. Anys 2019 i 2020

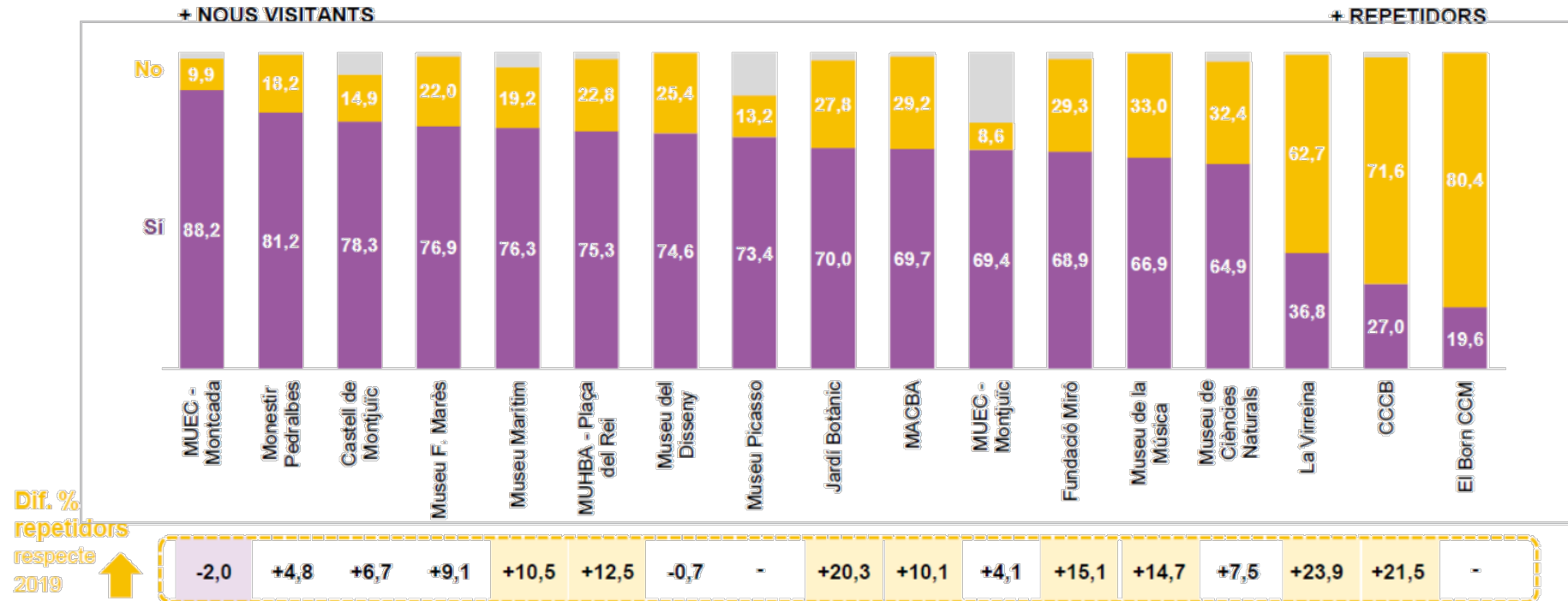
Font:

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2021). Museus de Barcelona. Les persones visitants als museus l'any de la Covid. Dades 2020.
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.12. Efectes de la pandèmia sobre l'assistència a museus

Gràfic 26. % de visitants individuals que van per primera vegada als museus de Barcelona. Per districte de residència. Anys 2019 i 2020

A LA MAJORIA DE MUSEUS S'INCREMENTA EL NÚMERO DE PERSONES QUE JA L'HAVIEN VISITAT ABANS, SOBRETOT A LA VIRREINA, EL CCCB I EL JARDÍ BOTÀNIC

El Born, el CCCB i La Virreina han tingut més visitants *repetidors* que nous.

Font:
Institut de Cultura de Barcelona.
Ajuntament de Barcelona (2021).
Museus de Barcelona. Les
persones visitants als museus
l'any de la Covid. Dades 2020.
https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2021/06/1298_TOTAL_Informe_VersioCorregida.pdf

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.13. Consideracions finals

A banda dels factors fins ara presentats —renda disponible, interès per l’oferta expositiva, proximitat o prestigi de les institucions entre d’altres—, hi ha múltiples i diversos components a tenir en compte a l’hora de decidir sobre les estratègies de preus dels museus municipals.

En aquest sentit, es poden destacar els següents:

- La titularitat del museu
- Les característiques de l’oferta expositiva
- Els factors econòmics propis de cada museu
- El perfil dels visitants
- El preu de l’entrada

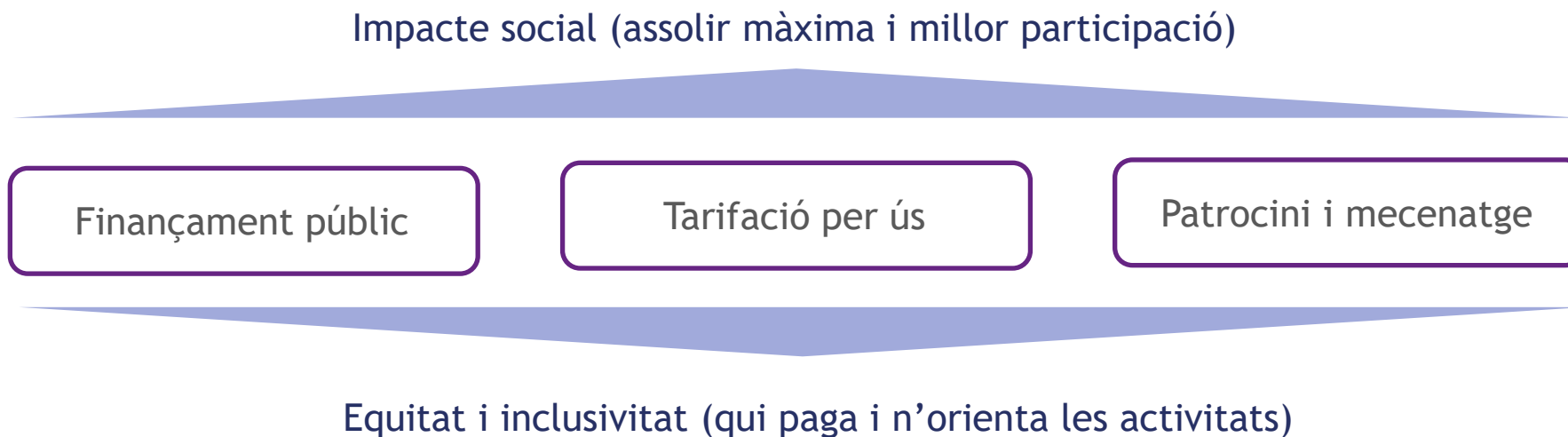
Aquestes consideracions finals es completen amb una reflexió sobre la correlació existent entre despesa en cultura del sector públic i la despesa privada de les famílies en lleure i cultura als països de la Unió Europea.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.13. Consideracions finals

D'entrada, la titularitat del museu és un dels factors més rellevants a l'hora de decidir una política de preus, especialment quan és pública.

Sobretot és en els museus de titularitat pública que es planteja un debat sobre els efectes que poden tenir les diferents modalitats de finançament (estructura d'ingressos), sobretot de cara a maximitzar l'**impacte social** de les seves activitats (assolir la màxima i millor participació) i l'**equitat / inclusivitat** del model d'ingressos corresponent (qui contribueix a pagar el servei i, consegüentment, n'orienta les seves activitats):

Així mateix, cal tenir en compte que el sistema de museus està integrat per equipaments que poden ser titularitat d'altres administracions públiques, o bé d'entitats públiques, de manera que la decisió de la política de preus d'una part pot afectar al conjunt del sistema.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.13. Consideracions finals

Les característiques de l'oferta expositiva —el producte— és un segon aspecte clau de cara a establir-ne un preu, entre els factors a remarcar respecte aquesta qüestió es poden assenyalar els següents: la tipologia de l'exposició (permanent, temporal, virtual), la temàtica del museu / exposició, les dimensions de l'exposició o la mateixa ubicació del museu.

Els aspectes econòmics vinculats amb l'estructura d'ingressos del museu són un altre conjunt de factors a considerar: existència d'ingressos indirectes (botiga, cafeteria, restaurant, etc.), fonts de finançament, costos d'obertura i manteniment i resultat (autonomia operativa).

Els perfils dels visitants també és un factor clau a prendre en consideració en la política de preus d'un museu, ja que pot generar un efecte dissuasiu per a certs segments de població. En relació a aquest punt, sembla molt rellevant considerar si el visitant és procedent de l'exterior (turista) o si és resident de la ciutat.

Arribats a aquest punt, cal indicar que els preus dels museus també es veuen afectats per diferents legislacions. Així, segons la normativa vigent, totes les persones de la UE tenen dret a accedir en condicions d'igualtat als serveis públics. Qualsevol tracte desigual ha de fonamentar-se en causes objectives, raonables i proporcionals. Art. 18 TUE i art. 21 CDFUE: En l'àmbit d'aplicació dels Tractats, i sens perjudici de les disposicions particulars que s'hi preveuen, es prohibirà tota discriminació per raó de nacionalitat.

I, per últim, el propi preu de l'entrada és també una informació que influeix en la decisió d'assistir al museus de manera múltiple i diversa. Per un costat, el preu de l'entrada pot ser concebut com a indicador de qualitat del servei (abans i/o després de de la vista). Per un altre costat, es pot comparar el preu del museu amb el d'altres béns d'experiència substitutius que hi hagi al mercat.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.13. Consideracions finals

Per últim, tot i les dificultats de comparar països amb realitats i polítiques culturals molt heterogènies, entre els països de la Unió Europea s'observa una correlació positiva entre el % de despesa en oci i cultura sobre la despesa total en consum de les llars de cada país, i la despesa pública per habitant en cultura corresponent els anys 2010 i 2015 (Gràfics 27 i 28).

Aquesta anàlisi evidència com Catalunya se situà l'any 2015 entre els estats amb una relativament baixa despesa pública i de les llars en cultura, amb tendència a la baixa respecte el 2010.

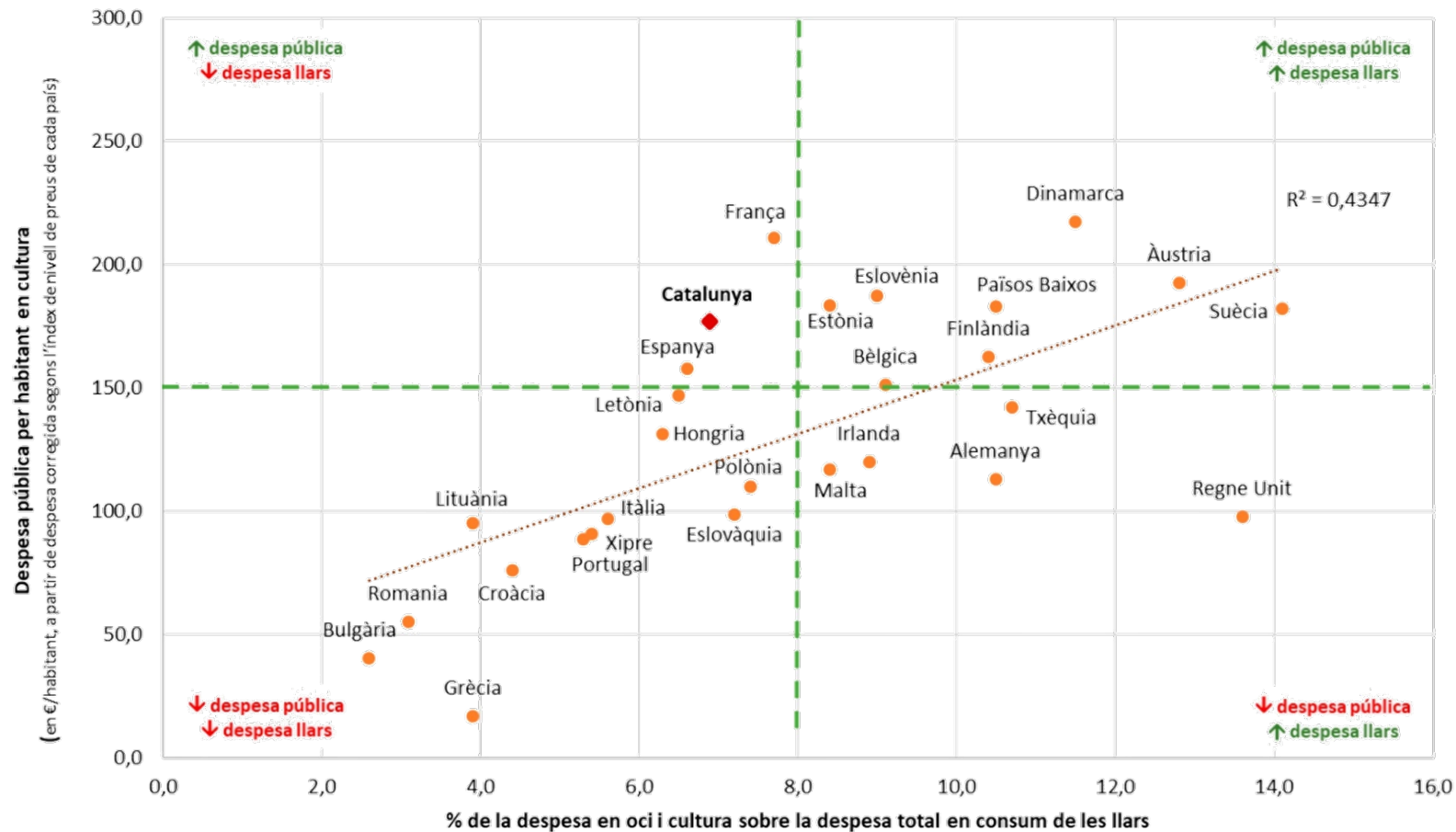
Davant d'aquesta possible tendència a reduir els recursos assignats a la cultura, tant públics com privats, es planteja la necessitat d'articular mesures que estimulin la retroalimentació positiva entre aquestes dues esferes de la vida cultural. Impulsant, així, una mena de “cercle virtuós” i trencant la dinàmica negativa o de “cercle viciós” que sembla existir d'un temps ençà.

Per tant, també cal emmarcar les decisions sobre el sistema de preus dels museus en funció de la seva contribució a la generació de possibles dinàmiques de retroalimentació positiva entre l'assignació de recursos públics i privats a la cultura.

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.13. Consideracions finals

Gràfic 27. Correlació entre el % de la despesa en oci i cultura sobre la despesa total en consum de les llars i la Despesa pública per habitant en cultura*. Any 2010

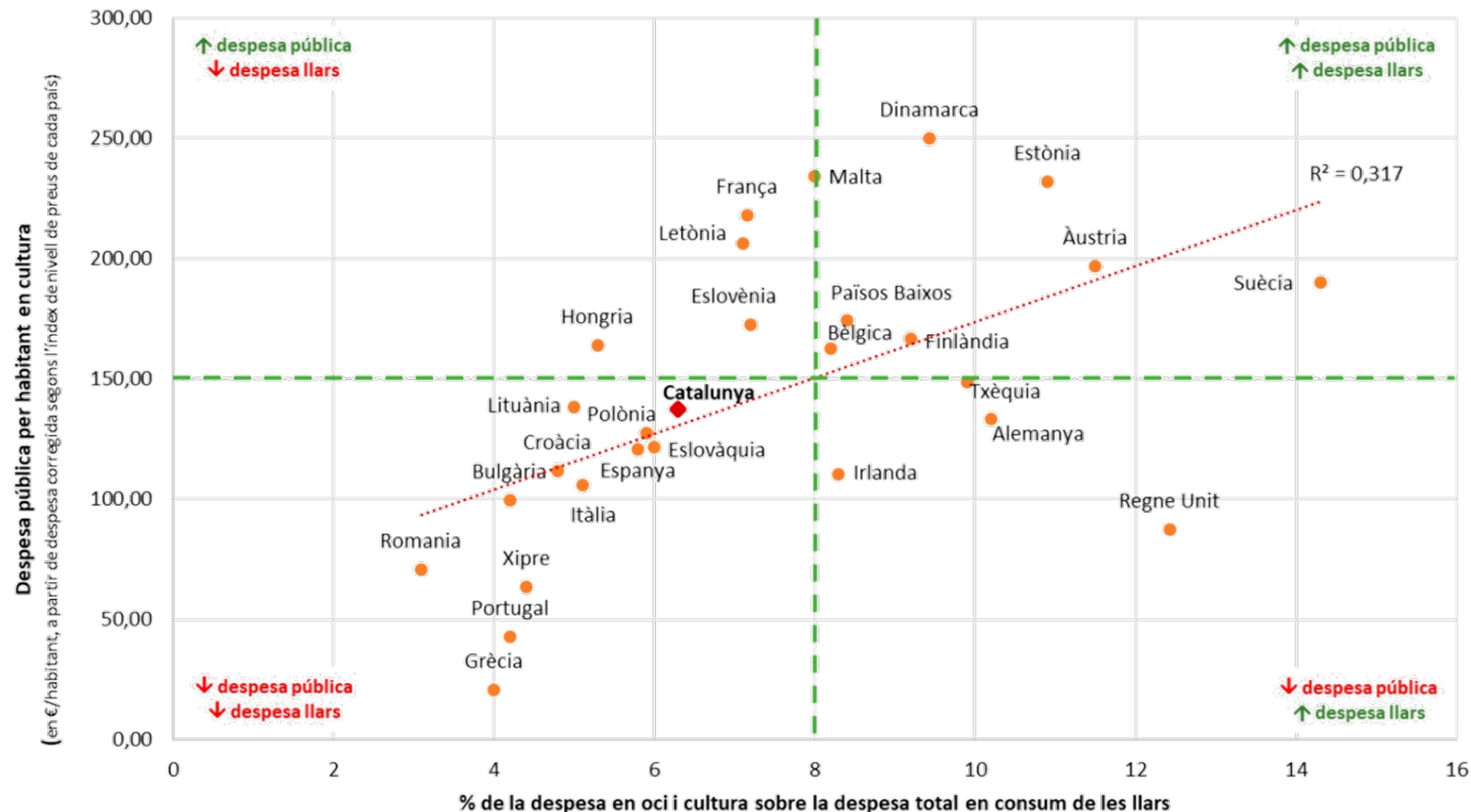
Nota: (*) en €/habitant, a partir de despesa corregida segons l'índex de nivell de preus de cada país.

Fonts: elaboració pròpia amb dades d'Eurostat i Departament de Cultura- Institut d'Estadística de Catalunya (per a Catalunya).

2. Gratuïtat i sistema de preus dels museus

2.13. Consideracions finals

Gràfic 28. Correlació entre el % de la despesa en oci i cultura sobre la despesa total en consum de les llars i la Despesa pública per habitant en cultura*. Any 2015

Nota: (*) en €/habitant, a partir de despesa corregida segons l'índex de nivell de preus de cada país.

Fonts: elaboració pròpia amb dades d'Eurostat i Departament de Cultura- Institut d'Estadística de Catalunya (per a Catalunya).

3. Impacte de la gratuïtat dels museus de l'ICUB sobre els seus ingressos

- 3.1. Els museus de l'ICUB - Àmbit de l'anàlisi
- 3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)
- 3.3. Escenari 1: manteniment del sistema de preus pre-COVID19
- 3.4. Escenari 2: accés gratuït a l'exposició permanent
- 3.5. Escenari 3: accés gratuït universal
- 3.6. Venda d'entrades i pressupost ICUB
- 3.7. Ingressos per procedència dels visitants

3. Impacte de la gratuïtat

3.1. Els museus de l'ICUB - Àmbit de l'anàlisi

En el present anàlisi s'han inclòs 22 equipaments museístics de la ciutat de Barcelona, tots ells de titularitat municipal, que actualment es troben organitzats en 8 institucions diferents:

**Quadre 7. Museus de l'ICUB
que han format part de
l'estudi.**

MUSEU PICASSO	
CASTELL DE MONTJUÏC	
EL BORN CENTRE DE CULTURA I MEMÒRIA	
MUSEU DEL DISSENY	Glòries
	Casa Bloc
MUSEU ETNOLÒGIC I DE CULTURES DEL MÓN (MUEC)	MUEC Montcada
	MUEC Parc Montjuïc
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA (MUHBA)	MUHBA Casa de l'Aigua
	MUHBA Domus Avinyó
	MUHBA Domus de Sant Honorat
	MUHBA El Call
	MUHBA Fabra i Coats
	MUHBA Oliva Artés
	MUHBA Park Güell. Casa del Guarda
	MUHBA Plaça del Rei
	MUHBA Porta de Mar
	MUHBA Refugi 307
	MUHBA Turó de la Rovira
	MUHBA Via Sepulcral Romana
MUSEU FREDERIC MARÈS	
REIAL MONESTIR DE SANTA MARIA DE PEDRALBES	

3. Impacte de la gratuïtat

3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)

Pel que fa al volum d'entrades venudes anualment (Gràfic 29 i Quadre 8), els 22 equipaments museístics es poden agrupar en 4 blocs:

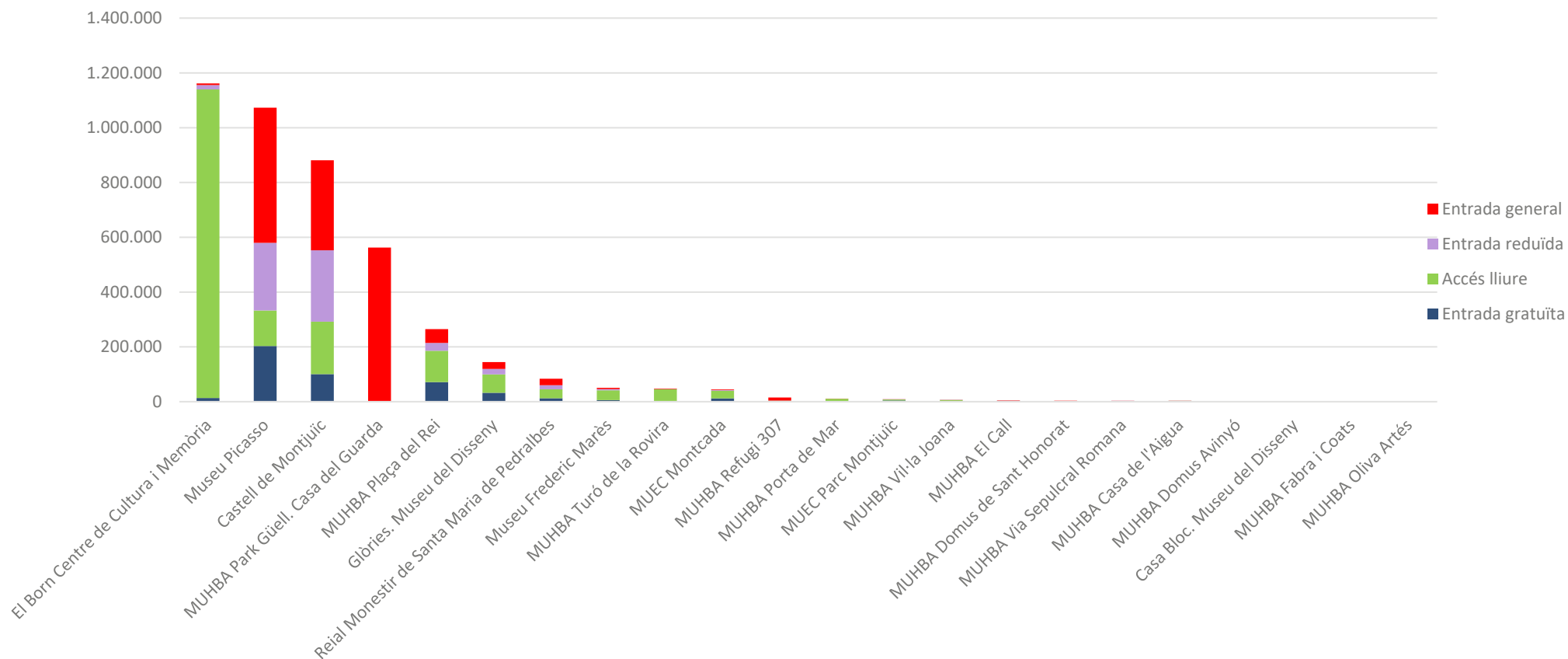
- **Born CCM:** presenta un elevat volum de visitants on la pràctica totalitat dels accessos són lliures.
- **Museu Picasso i Castell de Montjuïc:** presenten una gran assistència de visitants amb un percentatge de pagament superior al 50% (entrada general + entrada reduïda).
- **MUHBA Park Güell:** presenta un elevat volum de visitants i la pràctica totalitat ho fa amb entrada general.
- **MHUBA Plaça del Rei, Museu del Disseny i Monestir de Pedralbes:** mostren percentatge de venda d'entrades a considerar en relació a la seva activitat però reduït en relació als equipaments dels blocs anteriors.
- I la **resta d'equipaments** en què la venda d'entrades anuals (general + reduïda) és molt reduïda en relació a la resta d'equipaments recollits en els punts anteriors (Quadre 8).

Dels 22 espais museístics municipals analitzats, només 7 mostren un volum de vendes d'entrades (general + reduïda) significatiu.

3. Impacte de la gratuïtat

3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)

Gràfic 29. Entrades venudes per cadascun d'aquests museus (any 2019).

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB

3. Impacte de la gratuïtat

3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)

Quadre 8. Entrades venudes per tipus (any 2019)

		Entrada gratuïta	Accés lliure	Entrada reduïda	Entrada general	Total
Bloc 1	El Born Centre de Cultura i Memòria	13.507	1.126.250	15.880	6.118	1.161.755
Bloc 2	Museu Picasso	203.192	129.639	247.083	492.973	1.072.887
	Castell de Montjuïc	100.329	191.886	260.534	328.466	881.215
Bloc 3	MUHBA Park Güell. Casa del Guarda	113	1.329		561.073	562.515
Bloc 4	MUHBA Plaça del Rei	71.462	114.155	28.614	50.625	264.856
	Glòries. Museu del Disseny	32.405	67.033	19.956	25.221	144.615
	Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes	12.469	32.841	14.814	23.428	83.552
Bloc 5	Museu Frederic Marès	5.575	35.903	4.536	4.709	50.723
	MUHBA Turó de la Rovira	385	45.527	33	1.845	47.790
	MUEC Montcada	12.114	27.958	2.459	1.982	44.513
	MUHBA Refugi 307	1.372	2.237	181	11.404	15.194
	MUHBA Porta de Mar	1	10.508		10	10.519
	MUEC Parc Montjuïc	4.525	3.387	773	591	9.276
	MUHBA Vil·la Joana	363	5.940	505	569	7.377
	MUHBA El Call	485	2.631	848	1.153	5.117
	MUHBA Domus de Sant Honorat	374	1.683	194	1.116	3.367
	MUHBA Via Sepulcral Romana	925	1.750	194	482	3.351
	MUHBA Casa de l'Aigua	192	2.750	13	84	3.039
	MUHBA Domus Avinyó	254	1.026	139	404	1.823
	Casa Bloc. Museu del Disseny	12	215		1.297	1.524
	MUHBA Fabra i Coats	19	931	28	108	1.086
	MUHBA Oliva Artés		193		8	201
	Total	460.073	1.805.772	596.784	1.513.666	4.376.295

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB

3. Impacte de la gratuïtat

3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)

En relació als ingressos per venda d'entrades (gràfic 30 i Quadre 9), els 22 equipaments analitzats s'agrupen en dos blocs diferenciats:

- **Museu Picasso i Castell de Montjuïc***: mostren un volum d'ingressos per venda d'entrades elevat, tant en valor absolut com en relació al conjunt d'ingressos de la institució.
- **La resta** de museus se situa molt per sota d'aquest dos museus i on, fins i tot, les xifres agregades de les 12 seus del MUHBA (excloent el Park Güell) se situen a gran distància dels ingressos del Museu Picasso i del Castell de Montjuïc.
- Els ingressos totals dels museus de l'ICUB l'any 2019 per venda d'entrades (Quadre 9) és de 10.863.659,46€, dels quals un 93,6% prové del Museu Picasso i el Castell de Montjuïc.

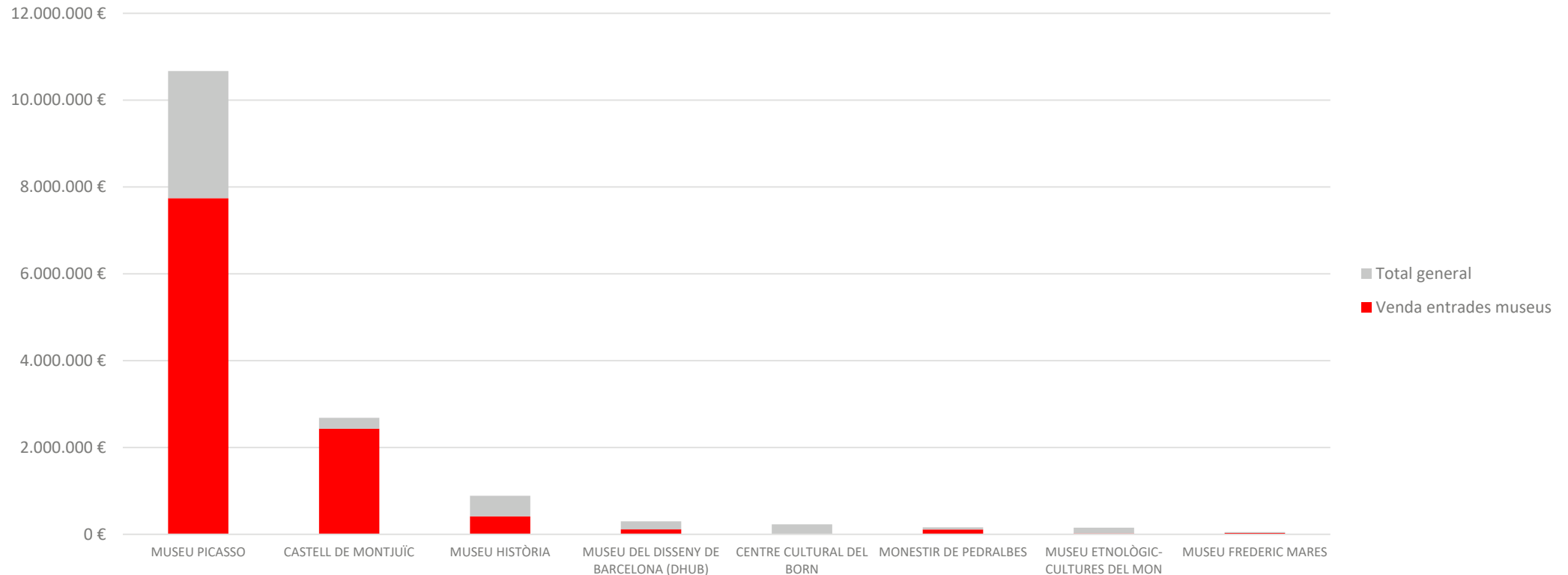
Des del punt de vista dels ingressos, només hi ha els casos del Museu Picasso i el Castell de Montjuïc en els que la venda d'entrades contribueixen decisivament en el seu equilibri pressupostari.

*En aquest bloc molt probablement s'inclouria el MUHBA Park Güell, del que no disposem de dades sobre els ingressos per venda d'entrades, tot i que, atès el volum de vendes (561.073) i el preu (10€ per entrada general i 7€ per entrada reduïda), el total se situaria molt probablement en aquesta franja.

3. Impacte de la gratuïtat

3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)

Gràfic 30. Ingressos dels museus per venda d'entrades en relació als ingressos totals (any 2019)

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.2. Anàlisi dels resultats dels museus (any 2019)

Quadre 9. Percentatge d'ingressos per venda d'entrades en relació als ingressos totals dels museus (any 2019).

MUSEU	Venda entrades museus	Ingressos	Ingressos per venda d'entrades respecte el total d'ingressos
MUSEU PICASSO	7.739.827,67 €	10.686.846,95	72,42%
CASTELL DE MONTJUÏC	2.432.104,22 €	2.681.790,94	90,69%
MUSEU HISTÒRIA	413.902,60 €	890.307,96	46,49%
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA (DHUB)	113.962,60 €	312.127,69	36,51%
CENTRE CULTURAL DEL BORN	4.989,25 €	237.823,72	2,10%
MONESTIR DE PEDRALBES	110.046,50 €	161.339,00	68,21%
MUSEU ETNOLÒGIC-CULTURES DEL MON	19.212,22 €	160.329,86	11,98%
MUSEU FREDERIC MARES	29.614,40 €	50.612,81	58,51%
Total museus	10.863.659,46 €	15.181.178,93 €	71,56%

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso
http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.3. Escenari 1: manteniment del sistema de preus pre-COVID19

Els total d'ingressos anuals dels museus de l'ICUB (exceptuant el MUHBA Park Güell) per venda d'entrades l'any 2019 van ascendir a un total de 10.916.956,18€.

Quadre 10. Ingressos per venda d'entrades. Inclou exposicions permanents com temporals i no s'inclouen dades del MUHBA Park Güell. Any 2019.

Equipament museu	Ingressos per venda d'entrades d'exposició permanent	Ingressos per venda d'entrades d'exposició temporal	Total ingressos per entrades
MUSEU PICASSO*	7.739.827,67 €	18.999,00	7.758.826,67 €
CASTELL DE MONTJUÏC	2.432.104,22 €	0,00 €	2.432.104,22 €
MUSEU HISTÒRIA	413.902,60 €	3.869,72 €	417.772,32 €
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA (DHUB)	113.962,60 €	14.920,40 €	128.883,00 €
CENTRE CULTURAL DEL BORN	4.989,25 €	7.248,45 €	12.237,70 €
MONESTIR DE PEDRALBES	110.046,50 €	0,00 €	110.046,50 €
MUSEU ETNOLÒGIC-CULTURES DEL MON	19.212,22 €	8.259,15 €	27.471,37 €
MUSEU FREDERIC MARES**	29.614,40 €	0,00 €	29.614,40 €
* Comptes anuals 2018 / ** Dades 2018			10.916.956,18 €

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.3. Escenari 1: manteniment del sistema de preus pre-COVID19

L'any 2019 el Museu Picasso va ser l'únic museu de l'ICUB en generar un superàvit (18,79%) mentre que en la resta d'equipaments la venda d'entrades no arribar a cobrir en cap cas més del 18% de la despesa.

Quadre 11. % d'ingressos (inclou venda d'entrades d'exposicions temporals i permanent) sobre la despesa anual (any 2019).

Equipament museu	Total pressupost despesa	Total ingressos per entrades, taxes i preus	% Ingressos sobre despesa total
MUSEU PICASSO*	8.996.785,06 €	10.686.846,95 €	118,79%
CASTELL DE MONTJUÏC	n.d.	2.681.790,94 €	n.d.
MUSEU HISTÒRIA	5.127.986,70 €	890.307,96 €	17,36%
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA (DHUB)	7.424.895,82 €	312.127,69 €	4,20%
CENTRE CULTURAL DEL BORN	3.381.207,34 €	237.823,72 €	7,03%
MONESTIR DE PEDRALBES	n.d.	161.339,00 €	n.d.
MUSEU ETNOLÒGIC-CULTURES DEL MON	2.144.184,93 €	160.329,86 €	7,48%
MUSEU FREDERIC MARES**	779.800,00 €	50.612,81 €	6,49%
* Comptes anuals 2018 / ** Dades 2018			

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.4. Escenari 2: accés gratuït a l'exposició permanent

Els total d'ingressos anuals dels museus de l'ICUB (exceptuant el MUHBA Park Güell) per venda d'entrades exclusivament a les exposicions temporals ascendiria a un total de 53.296,72 €.

Quadre 12. Ingressos per venda d'entrades (exposicions temporals). No s'inclouen dades del MUHBA Park Güell. Any 2019.

Equipament museu	Ingressos per venda d'entrades d'exposició permanent	Ingressos per venda d'entrades d'exposició temporal	Total ingressos per entrades
MUSEU PICASSO*	0,00 €	18.999,00	18.999,00
CASTELL DE MONTJUÏC	0,00 €	0,00 €	0,00 €
MUSEU HISTÒRIA	0,00 €	3.869,72 €	3.869,72 €
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA (DHUB)	0,00 €	14.920,40 €	14.920,40 €
CENTRE CULTURAL DEL BORN	0,00 €	7.248,45 €	7.248,45 €
MONESTIR DE PEDRALBES	0,00 €	0,00 €	0,00 €
MUSEU ETNOLÒGIC-CULTURES DEL MON	0,00 €	8.259,15 €	8.259,15 €
MUSEU FREDERIC MARES**	0,00 €	0,00 €	0,00 €
* Comptes anuals 2018 / ** Dades 2018			53.296,72 €

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso
http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.4. Escenari 2: accés gratuït a l'exposició permanent

En l'escenari en què l'accés a l'exposició permanent fos gratuït, els ingressos per entrades es reduirien dràsticament. En el cas del Museu Picasso, el més rellevant en aquest sentit, es produiria una davallada dels ingressos del 86%.

Quadre 13. % d'ingressos (inclou venda d'entrades d'exposicions temporals) sobre la despesa anual (any 2019).

Equipament museu	Total pressupost despesa	Total ingressos per entrades, taxes i preus	% Ingressos sobre despesa total	Diferència amb escenari 1
MUSEU PICASSO*	8.996.785,06 €	2.947.019,28 €	32,76%	-86,03%
CASTELL DE MONTJUÏC	n.d.	249.686,72 €	n.d.	n.d.
MUSEU HISTÒRIA	5.127.986,70 €	476.405,36 €	9,29%	-8,07%
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA (DHUB)	7.424.895,82 €	198.165,09 €	2,67%	-1,53%
CENTRE CULTURAL DEL BORN	3.381.207,34 €	232.834,47 €	6,89%	-0,15%
MONESTIR DE PEDRALBES	n.d.	51.292,50 €	n.d.	n.d.
MUSEU ETNOLÒGIC-CULTURES DEL MON	2.144.184,93 €	141.117,64 €	6,58%	-0,90%
MUSEU FREDERIC MARES**	779.800,00 €	20.998,41 €	2,69%	-3,80%
* Comptes anuals 2018 / ** Dades 2018				

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.5. Escenari 3: accés gratuït universal

En l'escenari en què l'accés fos gratuït universal, els ingressos per entrades es reduirien dràsticament tot i que les diferències en relació a l'escenari 2 serien poc significatives.

Quadre 14. % d'ingressos (no inclou venda d'entrades d'exposicions temporals ni permanent) sobre la despesa anual (any 2019).

Equipament museu	Total pressupost despesa	Total ingressos per entrades, taxes i preus	% Ingressos sobre despesa total	Diferència amb escenari 1
MUSEU PICASSO*	8.996.785,06 €	2.928.020,28 €	32,55%	-86,24%
CASTELL DE MONTJUÏC	n.d.	249.686,72 €	n.d.	n.d.
MUSEU HISTÒRIA	5.127.986,70 €	472.535,64 €	9,21%	-8,15%
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA (DHUB)	7.424.895,82 €	183.244,69 €	2,47%	-1,74%
CENTRE CULTURAL DEL BORN	3.381.207,34 €	225.586,02 €	6,67%	-0,36%
MONESTIR DE PEDRALBES	n.d.	51.292,50 €	n.d.	n.d.
MUSEU ETNOLÒGIC-CULTURES DEL MON	2.144.184,93 €	132.858,49 €	6,20%	-1,28%
MUSEU FREDERIC MARES**	779.800,00 €	20.998,41 €	2,69%	-3,80%
* Comptes anuals 2018 / ** Dades 2018				

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.6. Venda d'entrades i pressupost ICUB

Tal com s'ha posat de relleu en l'apartat 3.2, els ingressos per venda d'entrades dels diferents equipaments és desigual. En aquest sentit, mentre la venda d'entrades en el Museu Picasso i el Castell de Montjuïc (no disposem de dades sobre el MUHBA Parc Güell) representen més d'un 20% del pressupost global destinat a museus i centres patrimonials, els conjunt de la resta d'equipaments representa només un 1,39%:

Quadre 15. % d'ingressos per venda d'entrades sobre el pressupost anual ICUB (any 2019).

Tots els equipaments museu*	Total	Entrades Museus	Entrades museus sobre total pressupost
Pressupost gastat ICUB - Museus i centres patrimonials (2019)	52.297.572,00 €	10.916.956,18 €	20,87%
Pressupost gastat ICUB - Cultura (2019)	144.807.558,00 €	10.916.956,18 €	7,54%

* No s'inclouen les aportacions del MUHBA Park Güell

Tots exceptuant Museu Picasso i Castell de Montjuïc	Total	Entrades Museus	% entrades museus sobre total pressupost
Pressupost gastat ICUB - Museus i centres patrimonials (2019)	52.297.572,00 €	726.025,29 €	1,39%
Pressupost gastat ICUB - Cultura (2019)	144.807.558,00 €	726.025,29 €	0,50%

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB i, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso
http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf

3. Impacte de la gratuïtat

3.7. Ingressos per procedència dels visitants

A partir de l'estudi "Museus de Barcelona: explotació estadística de les dades de visitants de 2018", elaborat per l'ICUB, s'han analitzat els ingressos per venda d'entrades als museus en funció de la procedència dels visitants. Segons aquests paràmetres, més del 91% dels ingressos provenen de la venda d'entrades a visitants de fora de la ciutat de Barcelona:

Quadre 16. Ingressos per venda d'entrades en funció de la procedència dels visitants (any 2019).

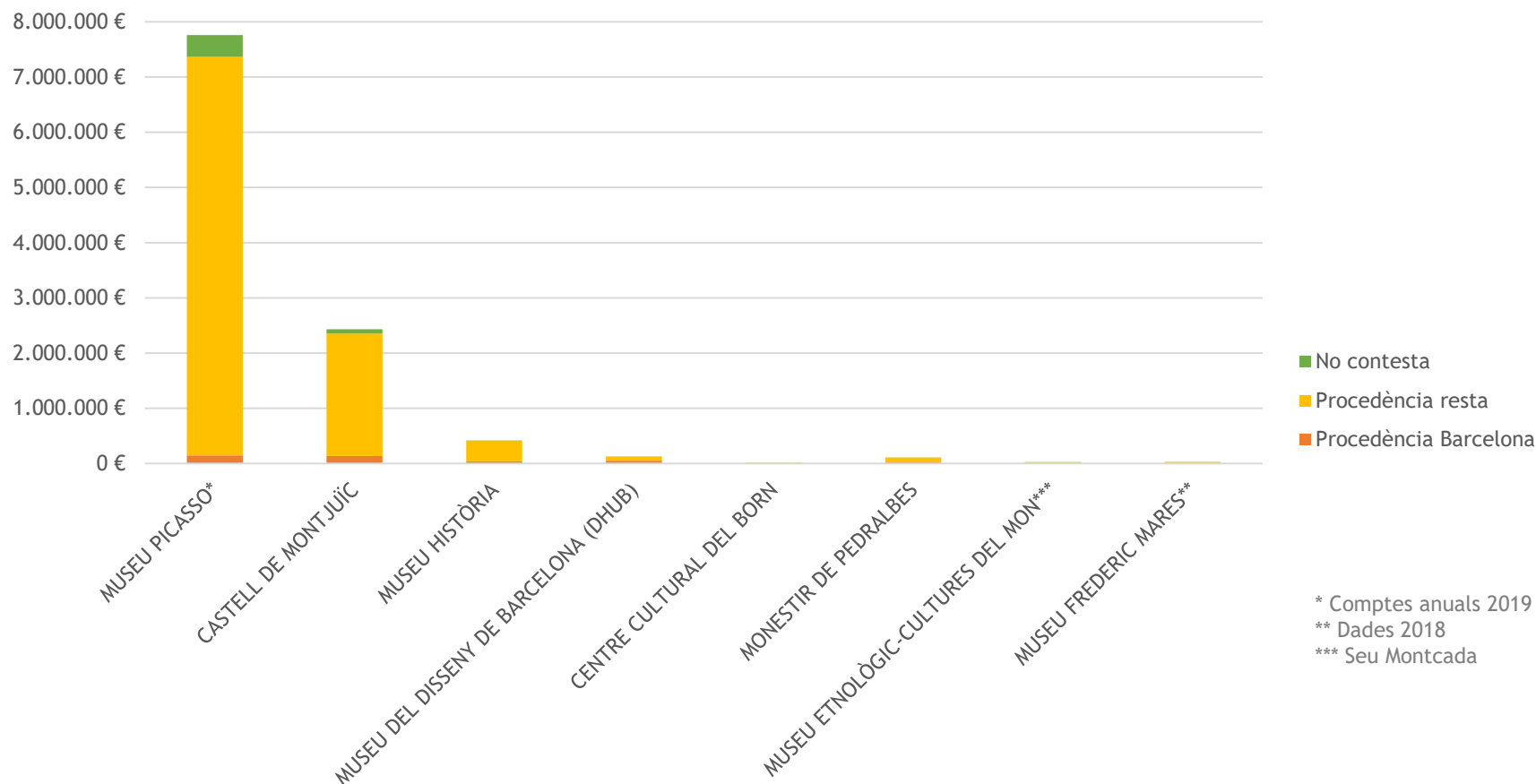
Equipament museu	Entrades permanent	Entrades temporal	Total ingressos per entrades	Total ingressos per entrada BCN	Total ingreso per entrada Resta	NC
MUSEU PICASSO*	7.739.827,67 €	18.999,00 €	7.758.826,67 €	147.417,71 €	7.215.708,80 €	395.700,16 €
CASTELL DE MONTJUÏC	2.432.104,22 €	0,00 €	2.432.104,22 €	138.629,94 €	2.215.646,94 €	77.827,34 €
MUSEU HISTÒRIA	413.902,60 €	3.869,72 €	417.772,32 €	42.612,78 €	368.475,19 €	6.266,58 €
MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA (DHUB)	113.962,60 €	14.920,40 €	128.883,00 €	51.166,55 €	75.654,32 €	1.933,25 €
CENTRE CULTURAL DEL BORN	4.989,25 €	7.248,45 €	12.237,70 €	4.772,70 €	7.367,10 €	110,14 €
MONESTIR DE PEDRALBES	110.046,50 €	0,00 €	110.046,50 €	31.693,39 €	75.932,09 €	2.421,02 €
MUSEU ETNOLÒGIC-CULTURES DEL MON***	19.212,22 €	8.259,15 €	27.471,37 €	9.340,27 €	16.867,42 €	1.208,74 €
MUSEU FREDERIC MARES**	29.614,40 €	0,00 €	29.614,40 €	6.041,34 €	23.010,39 €	562,67 €
* Comptes anuals 2018 / ** Dades 2018 / *** Seu Montcada			10.916.956,18 €	431.674,67 €	9.998.662,25 €	486.029,90 €
				3,95%	91,59%	

Font: elaboració pròpia a partir de dades subministrades per l'ICUB, en el cas del Museu Picasso, a partir de l'Informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici 2019, emès per la intervenció general de l'Ajuntament de Barcelona, de la Fundació Museu Picasso http://www.bcn.cat/museupicasso/ca/museu/informacio-economica/pdf/memoria_econo_2019.pdf, i Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2019). Museus de Barcelona. Explotació estadística de les dades de visitants de 2018.

3. Impacte de la gratuïtat

3.7. Ingressos per procedència dels visitants

Gràfic 31. Ingressos per venda d'entrades en funció de la procedència dels visitants (any 2019)

* Comptes anuals 2019

** Dades 2018

*** Seu Montcada

4. Consideracions finals

Davant el possible establiment de la gratuïtat d'accés per als museus de l'ICUB, es poden fer les següents consideracions finals:

- Tot i que el preu pot influir sobre la decisió d'assistir o no a un museu, hi ha altres motius que tenen efectes molt rellevants al respecte.

En conseqüència, sembla que la introducció de la gratuïtat no comportaria necessàriament un increment de visitants (com tampoc una diversificació d'aquests) als museus. Per aconseguir-ho, tot indica que cal l'impuls d'altres mesures orientades específicament a la generació de públics en aquests serveis.

- La gratuïtat d'accés plantejaria, paral·lelament, una reducció dels recursos disponibles dels serveis museístics municipals. Davant d'això cal tenir en compte, però, que la majoria de museus i equipaments patrimonials afectats tenen uns ingressos per venda d'entrades molt baixos, excepte el Museu Picasso i el Castell de Montjuïc.

De cara a evitar aquesta minva d'ingressos (i, conseqüentment de despeses) dels museus, es plantejaria la necessitat d'incrementar la quantitat de recursos municipals propis destinats al pressupost dels museus de l'ICUB (qüestió que és rellevant, sobretot, respecte dels casos del Museu Picasso i del Castell de Montjuïc).

- La gratuïtat universal (tant de residents com de visitants) del servei suposaria traslladar tot el cost d'aquests serveis als contribuents residents la ciutat (atès que es perdria l'aportació econòmica feta pels visitants/turistes a través del pagament de les entrades).

Davant d'això, i per tal de minimitzar els efectes negatius que la mesura podria tenir sobre l'equitat fiscal, cal considerar com a alternativa la possibilitat d'una gratuïtat "parcial" (sobretot per a persones de certes condicions com, per exemple, es fa en el cas del Park Güell).

4. Consideracions finals

- Per últim, cal remarcar que la introducció de la gratuïtat dels museus (universal o parcial) pot tenir efectes sobre altres equipaments de la ciutat: museus i equipaments patrimonials consorciats, d'altres entitats públiques o privats.

Aquests efectes són difícils de mesurar i, per tant, l'aplicació de la mesura requeriria establir una estratègia coordinada a nivell de ciutat.

Complementàriament, l'anàlisi realitzada també permet assenyalar dues altres reflexions finals:

- D'una banda, com s'observa arreu, a la ciutat de Barcelona hi ha una distribució molt desequilibrada dels visitants pels diferents equipaments museístics de la ciutat: uns pocs museus apleguen la major part de visitants, i la majoria de museus una petita part restant. Es desconeixen els efectes que la introducció de la gratuïtat podria tenir sobre aquesta qüestió. Tanmateix, cal tenir en compte que el preu del museu no se situa entre les causes principals que expliquen aquest mal repartiment.
- D'altra banda, es planteja l'oportunitat de treballar en la definició d'un nou concepte d'equipament museístic com a espai de proximitat i participació. Tot un repte d'innovació de cara al segle XXI:
 - a) Per un costat, per a que aquests serveis es puguin localitzar de manera més descentralitzada a la ciutat en espais concebuts amb nous usos i funcions.
 - b) Per un altre costat, redefinint el seu focus d'activitat per tal d'ajustar-lo millor a la demanda cultural actual, facilitant una major participació ciutadana de tots els barris.

Aquesta podria ser una línia d'innovació en producte que podria ajudar a posicionar millor els museus com a referents culturals propis.

5. Annexos

- A. Sistema de preus del Park Güell
- B. Fonts documentals i d'informació

4. Annexos

A. Sistema de preus del Park Güell

ENTRADA	TARIFA
Entrada general	10 €
Nens de 0 a 6 anys	0 €
Nens de 7 a 12 anys	7 €
Majors de 65 anys i Targeta Rosa reduïda	7 €
Targeta Rosa	0 €
Persona amb discapacitat	0 €
Acompanyant persona amb discapacitat	7 €
Entrada MUHBA / Entrada Ruta del Modernisme *	8 €
Membres del registre cultural Gaudir Més / Carnet físic de la xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona	0 €

Tots els preus porten l'IVA inclòs (21%).

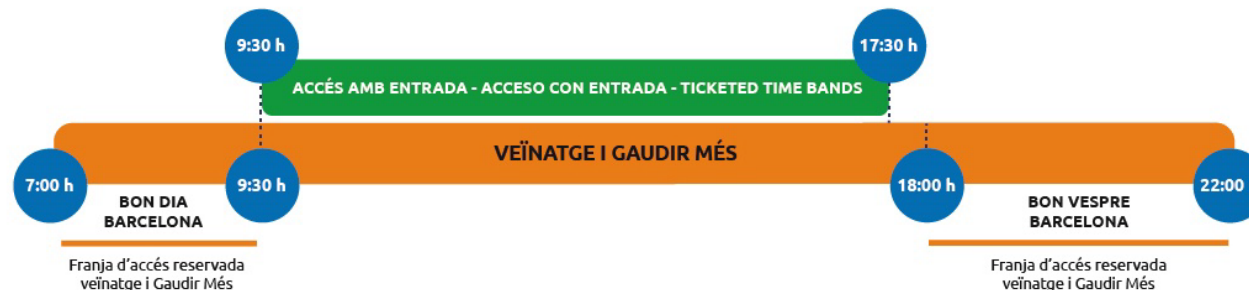
* Descomptes no acumulables amb altres tarifes.

Per més informació sobre les opcions disponibles d'accés lliure i gratuït per la ciutadania, podeu consultar l'apartat “[El Park Güell i la ciutadania](#)”

5. Annex

A. Sistema de preus del Park Güell

El Park Güell i la ciutadania

El 1 de juliol del 2020 es va iniciar un nou model de gestió del Park Güell amb l'objectiu de facilitar el retrobament de la ciutat amb el parc. Per aquest motiu, actualment es regula l'aforament de la superfície total del parc, per tal d'evitar les massificacions, millorar l'experiència dels visitants i garantir les mesures de seguretat, protecció i preservació del parc.

La ciutadania pot accedir de manera lliure i gratuïta durant tot l'horari d'obertura (de 7:00 h a 22:00 h). Per tal d'aprofitar aquest tipus d'accés, no caldrà reserva prèvia; podeu dirigir-vos directament a qualsevol dels accessos del Park Güell i identificar-vos mitjançant qualsevol de les següents opcions:

- **Carnet de veí o veïna**

Els veïns/es empadronats/des als barris adjacents al Park Güell (la Salut, Vallcarca-Penitents, El Coll, Can Baró, el Baix Guinardó i el Carmel) tenen garantit l'accés gratuït mitjançant una targeta personal i intransferible de lliure accés. El tràmit per sol·licitar aquesta targeta es pot realitzar a través del telèfon 010 i del web municipal.

- **Registre Gaudir Més**

El registre virtual Gaudir Més és una iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona a través de la qual els seus membres reben informació sobre la ciutat, i es poden beneficiar de descomptes i altres avantatges, entre ells, la retirada d'una entrada diària gratuïta al Park Güell. Per obtenir més informació sobre com registrar-se, podeu visitar el web de [Gaudir Més](#).

- **Carnet físic de la xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona**

De manera temporal, i fins a proper avís, qualsevol persona que disposi del carnet físic de la xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona pot accedir de manera gratuïta al Park Güell. En el cas de menors, aquests també han de disposar del carnet per poder accedir.

Recordeu que dintre de l'horari diari del Park Güell teniu dues franges horàries **reservades pels col·lectius anteriorment esmentats** i on **NO** es permeten visites turístiques:

- **"Bon dia Barcelona"** de 7:00 h a 9:30 h

- **"Bon vespre Barcelona"** de 18:00 h a 22:00 h

En el cas de no formar part dels registres anteriorment citats, els ciutadans hauran d'adquirir les seves entrades durant l'horari de visites turístiques (de 9:30 h a 17:30 h).

5. Annexos

B. Fonts documentals i d'informació

<http://observatoripublics.icrpc.cat/cat/activitats/jornada-limpacte-de-la-gratut-at-en-la-freqentacio-dels-museus.html>

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/>

Pau Rausell (2019): “Preu dels museus i comportament dels usuaris. Algunes consideracions des de l’economia”, intervenció presentada a la Jornada sobre L’impacte de la gratuïtat en la freqüentació dels museus organitzada per l’Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural de Catalunya (OPPCC)

<http://observatoripublics.icrpc.cat/files/pau-rausell-preu-dels-museus-i-comportament-dels-usuaris.-algunes-consideracions-des-de-leconomia.pdf>

Association of Independent Museums (2016). *Taking Charge. Evaluating the Evidence. The Impact of Charging or Not for Admissions on Museums*

https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/161007_theimpactofchargingornot.pdf

Ajuntament de Barcelona (2019). Impacte de la Nit dels Museus a Barcelona com a cas de gratuïtat

<https://barcelonadadescultura.bcn.cat/limpacte-de-la-gratuitat-en-la-frequentacio-dels-museus/>

<https://icom.museum/es/recursos/normas-y-directrices/definicion-del-museo/>

<https://librarymap.ifla.org/files/lmw-library-types-definitions-en.pdf>

Institut de Cultura de Barcelona. Ajuntament de Barcelona (2020). Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona.

https://barcelonadadescultura.bcn.cat/wp-content/uploads/2020/02/EnqCultura2019_Informe_CA.pdf

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya (2020). Enquesta de participació cultural de Catalunya 2019

https://dadesculturals.gencat.cat/web/.content/dades_culturals/09_fulls_decultura/arxius/64_DeCultura_64_EnquestaParticipacio-2019.pdf

Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya (2020). Estadístiques culturals de Catalunya 2021

<https://drac.cultura.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12368/19600/Estad%C3%ADstiques%20culturals%20de%20Catalunya%202021.pdf#page=226>

Eurostat (2021): Culture statistics - cultural participation 2015 https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Culture_statistics_-_cultural_participation#Main_reasons_for_not_participating_in_cultural_activities

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement (by). Es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent-hi una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també està permesa sense cap restricció, sempre que se'n citi la font. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>